Suvremeno roditeljstvo: sociološko istraživanje razlika u stilovima odgoja majki i očeva

Gvozdenović, Ana

Master's thesis / Diplomski rad

2021

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Split, Faculty of Humanities and Social Sciences, University of Split / Sveučilište u Splitu, Filozofski fakultet**

Permanent link / Trajna poveznica: https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:172:987145

Rights / Prava: In copyright / Zaštićeno autorskim pravom.

Download date / Datum preuzimanja: **2024-03-29**

Repository / Repozitorij:

Repository of Faculty of humanities and social sciences

zir.nsk.hr

UNIVERSITY OF SPLIT

dabar
DIGITALNI AKADEMSKI ARHIVI I REPOZITORIJI

SVEUČILIŠTE U SPLITU
FILOZOFSKI FAKULTET

DIPLOMSKI RAD

SUVREMENO RODITELJSTVO: SOCIOLOŠKO ISTRAŽIVANJE RAZLIKA U STILOVIMA ODGOJA MAJKI I OČEVA

ANA GVOZDENOVIĆ

Split, 2021.

ODSJEK ZA SOCIOLOGIJU
JEDNOPREDMETNI STUDIJ SOCIOLOGIJE
SOCIOLOGIJA OBITELJI

DIPLOMSKI RAD

SUVREMENO RODITELJSTVO: SOCIOLOŠKO ISTRAŽIVANJE RAZLIKA U STILOVIMA ODGOJA MAJKI I OČEVA

Mentorica:
Izv. prof. dr. sc. Gorana Bandalović

Studentica:
Ana Gvozdenović

Split, srpanj 2021.

SADRŽAJ

UVOD 1
1. OBITELJ 2
1.1. Obitelj kroz povijest 3
1.2. Transformacije tradicionalne obitelji 3
1.3. Karakteristike (post)moderne obitelji 5
2. RODITELJSTVO 6
2.1. Doživljaj roditeljstva 7
2.2. Majčinstvo 8
2.3. Očinstvo 9
2.4. Suvremeno roditeljstvo 10
2.5. Roditeljski odgojni stilovi 10
2.6. Kažnjavanje i nagrađivanje djece 12
3. METODOLOŠKI ASPEKTI ISTRAŽIVANJA 14
3.1. Predmet istraživanja 14
3.2. Cilj istraživanja 14
3.3. Istraživačka pitanja 14
3.4. Sudionici istraživanja 14
3.5. Postupak provedbe istraživanja 15
4. REZULTATI ISTRAŽIVANJA 17
4.1. Odgojni postupci očeva i majki 17
4.2. Postavljanje i održavanje granica u odgoju 19
4.3. Percepcija utjecaja odgoja roditelja na djecu 20
4.4. Utjecaj roditeljskog odgoja na odgoj vlastite djece 21
4.5. Definiranje roditeljstva 22
5. ZAKLJUČAK 24
6. LITERATURA 26
7. PRILOZI 28
7.1. Protokol polustrukturiranog intervjua 28
7.2. Obrazac suglasnosti 29
7.3. Transkripti intervjua 30
8. ZAVRŠNI DIO RADA 56
8.1. Sažetak 56
8.2. Summary 57
8.3. Bilješke o autorici 58

UVOD

Roditeljstvo promatramo kroz socijalni proces koji se događa unutar nekog karakterističnog prostora i vremena. S promjenama u društvenoj zajednici mijenjaju se zadaci roditelja, a time se mijenja i definicija roditeljstva. Jedan od najvažnijih zadataka roditelja i zasigurno jedan od najtežih je odgoj djeteta. Da bi dijete postalo neovisna i odgovorna osoba, potrebno mu je pružiti toplinu, ali i nadzor nad ponašanjem. Djeca trebaju razumjeti pravila ponašanja, te vjerovati da će roditelji zahtijevati da se ona poštuju.

Majka i otac jednako su važni za razvoj i odgoj djeteta, bez obzira na to što su njihove uloge temeljene na dvije gotovo potpuno različite spolno determinirane uloge. Majčinstvo se tradicionalno vezuje uz brigu i podizanje djeteta u ozračju bezuvjetne ljubavi i to na način da ispunjava društvena očekivanja. Tradicionalna društvena očekivanja od uloge oca u prošlosti, a dijelom i danas su, da predstavlja za dijete model postignuća za uspjeh u vanjskom svijetu (Pernar, 2010: 256). U prošlosti, kultura i način života bili su potpuno drugačiji. Danas su uloge u obitelji većinom ravnopravne. Žene više nisu samo kućanice koje vode brigu isključivo o djeci, a muškarac nije jedina osoba koja zarađuje za svoju obitelj. Također, želje i potrebe djece danas i prije su neusporedive.

Rad je podijeljen u sedam poglavlja. U uvodnom dijelu uvodimo čitatelje u rad, te je prikazana struktura rada.

Drugi dio rada baziran je na teorijskom okviru u kojem se upoznajemo s obitelji općenito te transformacijom obitelji kroz povijest, zatim dolazimo do roditeljstva, te roditeljskih odgojnih postupaka koji su zapravo važan aspekt ovog rada.

U trećem djelu rada definirani su metodološki i empirijski aspekti rada. U ovom dijelu su prikazani predmet istraživanja, ciljevi, istraživačka pitanja, uzorak ispitanika koji sudjeluju u istraživanju, te postupak provedbe istraživanja.

U četvrtom poglavlju prikazat će se interpretacija dobivenih rezultata, odnosno, transkripata.

U petom poglavlju navode se zaključci temeljeni na rezultatima provedenog istraživanja nastalog uz pomoć teorijskog dijela kako bi se postigao integritet rada.

Šesto poglavlje prikazuje korištenu literaturu za rad, te na samom kraju su prilozi (protokol polustrukturiranog intervjua i obrazac suglasnosti o sudjelovanju), sažetak na hrvatskom i engleskom jeziku, te bilješka o autorici.

1. OBITELJ

Obitelj ima važnu ulogu i za pojedinca i u društvu. Temelj je svakog društva bez koje je ono nezamislivo, iako u različitim formama zajednička je svim ljudima u svim vremenima, a njezin gubitak označava gubitak socijalnih veza i zajedništva. Obitelj je spoj tradicije koja ima povezanost s prošlošću te se proteže u budućnost. U njoj se pronalazi toplina, sigurnost sklonište iz vanjskog svijeta. Za pojedinca obitelj predstavlja zajednicu sa svim obilježjima koje zajedništvo čini, te podrazumijeva da postoji osjećaj pripadnosti i solidarnosti, kao i mogućnost da se postigne ravnoteža i doživljaj potpune ličnosti. Njena funkcija se sastoji od primarnih i sekundarnih ljudskih potreba: reproduktivna, njegovateljska i socijalizacijska uloga. Jedna od funkcija je zapravo pripremiti vlastite potomke na suočavanje s raznim životnim razinama (Nimac, 2010: 27). Djeca unutar obiteljskog okruženja stvaraju predodžbe o interpersonalnim odnosima i razvijaju obrasce socijalnih interakcija. Iskustva vezana za interpersonalne odnose u obitelji prenose se i na odnose izvan obitelji, osobito na odnose s drugom djecom. Dolazi do sve većeg interesa za potvrđivanjem procesa kojim se rani socijalizacijski obrasci koji su stečeni u obitelji prenose prilikom razvoja na druga područja interpersonalnih odnosa (Raboteg-Šarić, Franc i Brajša-Žganec, 2004: 428).

Obitelj u mnogočemu ovisi o onome što nazivamo društvom u cjelini. U velikoj mjeri ono što se događa s obitelji i njezinim pojedinim članovima više je ili manje povezano s društvenim pojavama, bilo da se radi o politici, kulturi, socio-politici. Obitelj je zapravo najneophodnija jedinka, dovoljno snažna i prilagodljiva za preuzimanje odgovornosti za negativne učinke koje društveni sustav može imati na pojedinca (Juul, 2002:15). Međuljudski odnosi u obitelji presudno utječu na zdravlje i razvoj pojedinca, baš kao što i sam pojedinac utječe na te odnose na svoj način, te ako utječe na cijelu obitelj. Utjecaj pojedinca, konstruktivan ili destruktivan, razlikuje se od krajnje pasivnog (odsutnost) do krajnje aktivnog (prisutnost). Smrt djeteta ili roditelja utjecat će na odnos ostalih članova obitelji. Rastavljeni roditelj, koji ne stanuje sa svojim djetetom utječe na odnose u djetetovoj novoj obitelji. Očevi ili majke koji su često odsutni zbog posla ili bolesti također mogu utjecati na integritet obitelji. U jednoj obitelji nije moguće „ne sudjelovati“ ili „ne utjecati“. Djeca ne mogu preuzeti vlast u obitelji sve dok im odrasli to svojim ponašanjem ne dopuste. Za sve što se događa u obitelji i s njezinim članovima, odgovornost leži na cijeloj obitelji (Juul, 2002: 13).

1.1. Obitelj kroz povijest

U svim zemljama brak, plodnost i obitelj „moraju“ biti u skladu s određenim standardima, što znači da brak i obiteljski život kod ljudi nisu proizvoljni, već se nalaze na normativnoj ljestvici. Idealan je stabilan brak koji traje cijeli život. Obitelji svih plemena i naroda pune su čežnje za budućim naraštajima. Djeca se svuda vole i cijene. Djeca čine živote roditelja živopisnijim: na primjer, na nekim mjestima muž može postati punopravni član plemena samo ako dijete može nazvati svojim. Djeca su također svjesna vrijednosti plemena ili nacionalnosti, jer potomci nastavljaju obiteljske generacije i produžuju rad i životni vijek svojih predaka; prema nekim shvaćanjima, predak živi dok je njegova obitelj još živa i kada obitelj umre, predak je također umro. Porođaj je za njih sveta stvar. Obitelj ojačava vezu sa zajedničkim pretkom. U nekim se zemljama ta veza uspostavlja s očeve strane, dok se u drugim zemljama uspostavlja s majčine strane. Mjesto stanovanja (kuća, kamin, imanje, baština) također je vrlo važno za uspjeh i razvoj obitelji. Povijest poznaje nekoliko kriterija za odabir zajedničkog prebivališta: ako se prebivalište temelji na ocu, obitelj je patrilokalna; ako je na majci onda je matrilokalna, ako živi samostalno, obitelj je neolokalna obitelj (Benvin, 1972: 38).

1.2. Transformacije tradicionalne obitelji

U današnje vrijeme, kao posljedice individualizacije, dominantne tendencije kao što su egocentrizam i osobna kompetencija odražavaju se u roditeljskim stilovima, a također i u transformiraju samopoimanja adolescenata. Struktura obitelji također se znatno promijenila u odnosu na prije nekoliko desetljeća. Tradicionalno se obitelj smatrala stalnom jedinicom koja se sastoji od bračnog para i njihove djece. Otac je bio hranitelj, a majka domaćica i njegovateljica djece. No, ta se situacija promijenila. Zbog porasta razvoda, povećava se broj jednoroditeljskih obitelji, a postoji i niz drugih znakova koji pokazuju da su struktura i funkcija obitelji pod promjenom. Na primjer, majke su i hraniteljice, a tradicionalne uloge između muža i žene mogu se djelomično preokrenuti. Te društvene promjene posreduju i agenti za socijalizaciju, poput škole, vršnjaka, masovnih medija i roditeljstva (Jambori, 2003: 132).

Sam izraz tradicionalne obitelji u sebi sadrži višeznačnost. Na jednoj strani nailazimo na prošlost, obitelj koja je postoji zbog polazišta koja ne odgovaraju današnjem načinu života

i s druge strane na odrednice tradicionalne obitelji i sposobnost njegovanja tradicije. Promjene koje su se dogodile na društveno-kulturološkom području, posebno na Zapadu u doba prijelaza iz predindustrijskog u industrijsko društvo, tiču se fizionomije braka i obitelji. Ekonomska neovisnost dovodi do fragmentacije obitelji, osobito razvodima i padu nataliteta. Na društvenoj razini obitelj gubi svoju primarnu ulogu koju je nekada imala, a sve se više smješta u privatni kontekst afektivnosti i intimnih zadovoljstava. Stoga je nemoguće očekivati da se u kontekstu promjena u društvenim odnosima sama obitelj neće naći u kritičnom trenutku promjene, jer će socijalna i kulturna podloga u kojoj živi dovesti do potencijalnih promjena u obiteljskom sustavu. Stoga načini prethodnog funkcioniranja postaju neprikladni, tako da obiteljski sustav u sebi ili izvan sebe treba pronaći načine rekonstrukcije vlastitog funkcioniranja. U odnosu na to se obitelj, kao objekt trajne promjene, proširuje i sužava, gubi neke funkcije i zadobiva druge, ovisno o sociokulturnoj situaciji (Nimac, 2010: 30).

Unatoč pozitivnim i negativnim promjenama, čini se da još uvijek ne štete osnovnim vrijednostima obitelji. Pripadnici novih naraštaja su promijenili percepciju i očekivanja od obitelji, ali nisu doveli u pitanje njezinu neospornu važnost za društvo i pojedinca. Nova generacija članova promijenila je stavove i očekivanja obitelji, ali nije dovodila u pitanje neporecivu važnost obitelji za društvo i pojedince. Novi način obiteljskih odnosa u kojem pojedinci imaju veću autonomiju i komuniciraju na različite načine ne mora nužno štetiti obiteljskim vezama i harmoniji, već upravo suprotno, omogućuje obiteljsku privrženost na distanci. Stoga, dok moderni život pogoršava osnovnu nesigurnost, on prijeti tradicionalnom obiteljskom načinu života, a istodobno obiteljske vrijednosti smatra središtem osobnog i društvenog života. Trendovi su zapravo kontradiktorni: s jedne strane postoje indikatori slabljenja obiteljskih veza i individualizacije članova, s druge strane čini se da u vrijednosnom i emocionalnom pogledu raste privrženost obitelji kao najvažnijoj socijalnoj grupi. Društvene promjene i pritisci koje dovode poticajni su čimbenici za obiteljski život, jer potiču osobu da zatraži utočište u obitelji i nekako pobjegne od okrutnosti vanjskog svijeta (Nimac, 2010: 33).

Kao organski dio tradicionalne obitelji, obiteljska tradicija ne temelji se na metafizičkim i nedjeljivim obilježjima, već se shvaća kao odraz određenog povijesnog i društvenog političkog poretka. To znači da je to nepromjenjiv oblik promjenjivog sadržaja, u kojem je slučaju nepromjenjiv sinonim za složenost sigurnosti i trajnosti u suživotu s ljudskim uvjetima i društvom. Obiteljske tradicije odražavaju i trebaju potpomagati održavanju i stvaranju univerzalnih obiteljskih vrijednosti (zajedništvo, solidarnost, podrška, poštivanje, darivanje) koje se potom prenose na čitavo društvo (Nimac, 2010: 35).

1.3. Karakteristike (post)moderne obitelji

Karakteristike postmoderne obiteljske zajednice su ljubav jednih prema drugima, roditeljstvo, modernost i autonomija istovremenog majčinstva i karijere, dajući ženama određeni stupanj neovisnosti. Suvremeno društvo omogućuje ženi ravnopravniji status u obitelji i široj društvenoj zajednici (Jurčević Lozančić, 2011: 125). Mnoge promjene i različite percepcije postmodernog društva odražavaju se na obitelj, njezin identitet i definiciju uloge s obzirom na pojedinca i društvo. Nadalje, promjene u tradicionalnim vjerskim i moralnim načelima, ravnopravni odnosi između muškaraca i žena, razumijevanje djeteta i djetinjstva znatno utječu na transformaciju obiteljske zajednice. Drugim riječima, obitelji su pod utjecajem promjena šireg društvenog konteksta doživjele velike strukturne promjene, promjene uloga, zadataka i funkcija, što se sve odražava na međuljudske odnose i sustav obiteljskih vrijednosti (Jurčević Lozančić, 2011: 134).

Tipičnu modernu obitelj čine otac i majka te jedno ili dvoje djece, a iznimno troje djece. Otac i majka su u većini slučajeva zaposleni, a djedovi i bake žive odvojeno. Neka obilježja moderne obitelji su gubitak njenih nekadašnjih funkcija i njezina krhkost. Obitelj više nije proizvodna ekonomska jedinica, kao cjelina ona ništa ne proizvodi, nego samo troši. Također su izostavljene i mnoge funkcije u procesu dječje socijalizacije. Roditelji imaju visoke zahtjeve unutar odgoja, obrazovanja i životnog tijeka njihove djece. Majka često ostaje samo godinu dana poslije poroda s novorođenčetom, potom ga povjerava ženi ili djevojci koja stanuje u obitelji. Kad dijete postigne određenu dom šalje ga se u vrtić, po mogućnosti s produženim boravkom. Također, u školskoj dobi roditelji često traže privatne škole gdje postoji organizirana briga za djecu i poslije nastave. U takvom odgojnom sustavu majka i otac se svode na organizatore i više ili manje kompetentne i uspješne kontrolore, nadzornike rasta i razvoja. U modernoj obitelji se zbog ranog osamostaljivanja djece produžuje razdoblje u kojem roditelji žive bez djece. Ujedno je to i novi čimbenik nestabilnosti brakova, jer u većini slučajeva djeca održavaju i ne baš sretno sklopljeni brak (Koračević, 1991: 556/557).

2. RODITELJSTVO

Pod pojmom roditeljstva podrazumijevamo nekoliko skupina pojmova koje treba jasno definirati pri proučavanju prirode roditeljstva, oblika roditeljstva i utjecaja roditeljstva. Doživljaj roditeljstva uključuje odlučivanje o djeci, preuzimanje i prihvaćanje roditeljske uloge, svjesno ili intuitivno postavljanje odgojnih ciljeva te doživljaj vlastite vrijednosti zbog ulaganja napora, zbog emocionalne povezanosti i djetetova uspjeha. Pod roditeljskom brigom govorimo o rađanju djece i briga za njihovo održanje, život i razvoj. Roditeljski postupci su zapravo aktivnosti koje roditelj poduzima kako bi ostvario roditeljske ciljeve i ispunio svoju ulogu. Na kraju, roditeljski odgojni stil, odnosno emocionalno ozračje unutar kojeg se odvijaju sva međudjelovanja roditelja i djeteta (Čudina-Obradović; Obradović, 2003: 46). Komunikacija unutar obitelji najkonstruktivniji je način rješavanja svih mogućih nesporazuma. To je ujedno jedan od najvažnijih putova do osobnog razvoja, intimnosti i nove sinergije svakog člana. Dijeljenje, slušanje i dijeljenje osjećaja važan su dio dijaloga između odraslih i djece. Ako je svrha obrazovanja stvoriti zadovoljno, sretno i odgovorno dijete, tada je potrebno da roditelji dobro vode svoju djecu i pokušavaju pokazati svoju osobnu odgovornost u interakciji s njima, te jedni s drugima (Jurčević Lozančić, 2011: 133).

Najprikladniji pristup roditeljstvu je primjena dobronamjernog autoriteta kojeg karakterizira roditeljska ljubav s jasnom deklinacijom kršenja normi neprihvatljivog ponašanja. Roditelj postavlja pravila i granice na temelju logičnih i razumnih rješenja i međusobnih dogovora. Sve navedeno značajno doprinosi međusobnoj odgovornosti u obitelji koja uvijek treba biti otvorena i jasna (Jurčević Lozančić, 2011: 134). U iskustvima roditelja naći ćemo zadovoljstva zbog toga što su uspjeli kontrolirati svoju djecu i pokazivati moć nad njima ili pak donosili odluke umjesto njih. Postoje brojne varijante roditeljstva koje su u ranijim vremenima bile manje prisutne, analizirane ili nisu niti postojale kao opcija, kao što su to npr. odgođeno roditeljstvo, namjerno ili nenamjerno (ne)imanje djece, posvajanje ili udomljavanje djece, surogatno roditeljstvo, homoseksualni parovi kao roditelji, roditeljstvo bez braka. To su oblici roditeljstva koji zahtijevaju posebno proučavanje. U današnjem se vremenu pridaje nejednaka važnost za razvoj i odgoj djeteta i majci i ocu. Roditeljstvo se ne klasificira samo po sebi kao isključivo pozitivno ili isključivo negativno iskustvo. Balansiranje pozitivnih i negativnih doživljavanja mijenja se iz dana u dan, tjedna u tjedan i iz godine u godinu (Pernar, 2010: 259).

Način na koji djeca komuniciraju s roditeljima razvija se s godinama, postaje sve detaljniji i neovisniji. Djeca u dobi od tri, četiri godine pretežno surađuju, oponašajući i

prenoseći obrazac ponašanja i osjećajne reakcije koje vide u odraslih. Odrasli vrlo brzo zapaze najobičnije primjere takva oponašanja. S vremenom se pojavljuju i velike razlike ako jedan ili drugi roditelj vodi djecu i ostavlja ih u vrtiću ili kod osobe koja ih čuva tijekom dana. Ukoliko majka nema puno povjerenje u osobu koja će njezino dijete čuvati, dijete će često reagirati „pravljenjem scena“. Ta dinamika između roditelja i djeteta dobar je primjer kako suradnja s djetetove strane nikada ne znači da dijete bira najlakši izlaz ili najmanje teško ponašanje (Juul, 2002: 34).

2.1. Doživljaj roditeljstva

Tijekom povijesti mijenjala se percepcija važnosti djece i roditeljstva. U zapadnom su društvu tradicionalni stavovi o poželjnosti i središnjem položaju djece u životu odraslog pojedinca oslabili pred vrijednostima individualizma, materijalizma i hedonizma, što se odražava u individualnoj odluci o (ne)rađanju djeteta, kao želja za slobodom odlučivanja, samopotvrđivanjem u karijeri, slobodom od materijalnih i vremenskih ograničenja, te slobodom izbora vrste radne aktivnosti i slobodnog vremena. Prisutnost djeteta u obitelji mijenja ponašanje i aktivnosti roditelja, uzrokujući snažan pozitivan, ali i negativan osjećaj. Mijenja poglede, osjećaje i ponašanje roditelja, mijenja njihovu vlastitu sliku o sebi i sliku koju o njima ima okolina. Subjektivan doživljaj roditeljstva glavna je promjena u cjelokupnom identitetu pojedinca. Igra važnu ulogu u određivanju „klime dječjeg razvoja“ i ima velik utjecaj na razvojne ishode. Obično se opisuje u tri dimenzije: 1. roditeljsko zadovoljstvo; 2. zahtjevi i stres roditeljske uloge; 3. osjećaj roditeljske kompetencije. Roditeljsko zadovoljstvo se odnosi na zadovoljstvo potporom bračnoga partnera, odnosom dijete-roditelj i vlastitom uspješnošću u ulozi roditelja. Zahtjevi i stres roditeljske uloge su u određenom smislu, vanjski pritisak na pojedinca u smislu da se ostvaruje roditeljska uloga u skladu s očekivanjima i normama okoline, a stres kao doživljaj pojedinca da nije u mogućnosti ispuniti zahtjeve roditeljske uloge u skladu s osobnim očekivanjima i normama. Potrebe proizlaze iz djetetove neprikladnosti, neprihvatljivog ponašanja, negativnih emocija, neprilagođenosti i/ili hiperaktivnosti. Subjektivna sposobnost roditelja podrazumijeva kako se roditelji osjećaju prema svojoj sposobnosti i uspjehu kao roditelja. Definira se kao osjećaj poteškoće s odgojem djeteta u različitim fazama rasta, ili samoprocjena znanja, vještina, samoefikasnosti i samopoštovanja ili osjećaj roditeljske kontrole nad djetetom (Čudina-Obradović i Obradović, 2003: 47).

Dva roditelja, dva subjektivna roditeljska iskustva: majka i otac. Sve do početaka 90-ih godina 20. stoljeća roditeljstvo se poistovjećivalo s majčinstvom. Iako je u 1970-ima, posebno u 1980-ima, odnos roditelja i djeteta postupno prihvaćen kao neovisan i drugačiji oblik roditeljstva, istinsko odvajanje ova dva iskustva roditelj-dijete i njihove razlike predmet su istraživačkog rada od 1990-ih. Istraživanjem majčinstva proizlazi utjecaj očeva na dijete, zbog njegova utjecaja na majku, a također se ističe i nezavisan utjecaj oca na djetetov razvoj, kao poseban i specifičan prinos očinstva. U 1990-ima, zbog povećanja broja samohranih majki i mogućeg deficita u odgoju, kao i zbog velikog broja obitelji u kojima je i majka zaposlena izvan kuće, posebna važnost pridaje se izučavanju očinstva (Čudina-Obradović i Obradović, 2003: 48).

2.2. Majčinstvo

Majčinstvo, za žene predstavlja najvažniji izvor osobnog identiteta, mnogo snažniji od bračnog statusa ili profesije. Doživljaj majčinstva za žene mnogo je važniji negoli doživljaj očinstva za muškarce. Majčinstvo je ujedno temelj osobnog ispunjenja, razvoja i sreće, ali i izvor najvećeg straha, depresije i tjeskobe. Ono za sobom nosi osjećaj ispunjenja ali i ekonomskog tereta, ograničavanja i podređenosti. Zbog toga pojam majčinstva se tumači kao jedinstven doživljaj, poseban i drugačiji za svaku majku. Dolazimo do pojma „majčinske prakse“ koja je bit majčinstva, i odnosi se na njegu, zaštitu i odgajanje djece. Majčinska praksa obuhvaća: mijenjanje pelena, kupanje, hranjenje, presvlačenje, uspavljivanje, bavljenje djetetom noću, igranje s djetetom, čitanje djetetu, nabava odjeće, predmeta i igračaka za dijete, vođenje u jaslice/vrtić, odlazak liječniku, vođenje djeteta u šetnju. Radi se o neodgodivim djetetovim potrebama i obuhvaća ne samo vještine i znanja nego i uspostavljanje dubokog emocionalnog odnosa koji je neophodan za razvoj djetetova osjećaja sigurnosti i buduće socijalne i kognitivne kompetencije. Suvremeni model priznaje česta odstupanja od univerzalističke norme majčinstva, a to su zaposlene i samohrane majke, majke u nezaposlenim i nezbrinutim obiteljima, maloljetne majke (Čudina-Obradović i Obradović, 2003: 48/49). Crkva bi rado vidjela odraslu ženu kao suprugu i majku, domaćicu i čuvaricu kućnog ognjišta. Moderna žena teško razumije u ime čega se to od nje očekuje ili čak zahtijeva. Majka koja je u potpunosti predana majčinstvu se u većini slučajeva smatra poželjnom, ali što ako se želi poput svog supruga, dokazati i postići nešto u određenoj profesiji (Koračević, 1991: 560). Razni stereotipi gledanja na ulogu majke može stvarati jak

emocionalni pritisak na majku, te tako ugroziti potencijalno prirodno psihološki zdrav i dovoljno dobar odnos između majke i djeteta (Pernar, 2010: 256).

2.3. Očinstvo

U većini slučajeva patrijarhat se definira kao sustav koji se temelji na moći oca, a patrijarhalnost se definira kao niz karakteristika sustava. U ranijoj literaturi patrijarhat se prezentirao kao samorazumljivi sistem koji je zasnovan na muškom autoritetu – otac. U novijoj literaturi, patrijarhat se veže uz pojmove koji problematiziraju moć kao dominaciju, podčinjavanje, opresiju, dok se uz ženu vežu pojmovi asimetrija, marginalnost, drugost (Kodrnja, 2002: 157). Kada govorimo o roditeljstvu, općenito je veći društveni pritisak na žene da postanu majke nego da muškarci postanu očevi. Ujedno, neplodnost više emocionalno pogađa ženu koja to često doživljava kao osobnu katastrofu, dok muškarcima neplodnost u braku predstavlja više problem zbog ženina nezadovoljstva i depresije nego zbog nemogućnosti ostvarivanja očinstva. Upravo zbog rodne podjele uloga, muškarci imaju manje prilike za socijalizaciju za očinsku ulogu, nego što žene imaju prilika za učenje uloge majke. To je razlog zašto su muškarci nepripremljeni za očinstvo. Otac stječe puni očinski identitet i doživljaj roditeljstva i roditeljske kompetencije tek aktivnim uključivanjem u sve one aktivnosti koje obavlja i majka. „Suvremeno očinstvo“ stoga ne stavlja naglasak samo na preuzimanje „majčinske prakse“ nego i na drukčiji odnos očeva prema djetetu: naglašava važnost izražavanja topline i osjećaja, izražavanja zaštite, brige i interesa za dječje zdravlje, društvene sposobnosti i napredak i uspjeh u školi (Čudina-Obradović i Obradović, 2003: 49). Prisutnost i sudjelovanje oca pospješili su mentalno zdravlje i intelektualni razvoj djece i njihov emocionalni i socijalni razvoj. Danas se očevi više i češće igraju sa djecom, dok su majke aktivnije u hranjenju i njezi djeteta. Stil igranja očeva se uvelike razlikuje od majčinog, u interakciji i igri sa djecom očevi su aktivniji od majki. Odsutnost oca ili njegova emocionalna distanciranost može dovesti do poremećaja na emocionalnom funkcioniranju djeteta, razvoju djeteta te slabijim školskim uspjehom (Cvrtnjak i Miljević Riđički, 2015: 115/116).

2.4. Suvremeno roditeljstvo

U tradicionalnom shvaćanju, roditeljstvo se poistovjećuje s majčinstvom, jer se smatra da je majčinstvo biološki utemeljeno. Tu otac ima važnu ulogu u ostvarivanju roditeljstva samo kroz materijalnu i psihološku podršku ženi/majci. Za razliku od tradicionalnog koncepta, suvremeni pojam roditeljstva se shvaća kao „ravnopravno roditeljsko partnerstvo“. Ravnopravni roditeljski partneri odbijaju tradicionalne socijalne pritiske, uvriježene stereotipe očinstva i majčinstva i rodno podijeljene radne uloge u kući i izvan nje. Slijede načelo svrsishodnosti, ekonomičnosti i poštene raspodjele rada i vremenskih resursa, te prema svakodnevnom dogovoru zajednički i fleksibilno odlučuju o podjeli odgovornosti oko djece, i s djecom. Bračni parovi imaju vrlo različito zadovoljstvo u stupnju roditeljskog zadovoljstva i osjećaja kompetencije. Opisana četiri oblika bračne prilagodbe na djetetovo rođenje: naglo opadanje bračne kvalitete, postupno opadanje bračne kvalitete, nepromijenjena kvaliteta, ili blagi porast kvalitete (Čudina-Obradović i Obradović, 2003: 50/51).

2.5. Roditeljski odgojni stilovi

Roditeljski odgojni stilovi utječu na društveno ponašanje djece. Roditeljski postupci roditelja razlikuju se u pogledu pravila koja roditelji donose, načina primjene tih pravila, pružanja potpore djetetu, poticanja razvoja djeteta i pružanja pomoći, potpore i omogućuju li strukturu i predvidljivost u dječjem životu. Metode odgoja roditelja stvaraju emocionalnu atmosferu svih interakcija roditelja i djeteta i važan su regulator svih utjecaja roditeljstva. (Raboteg-Šarić, Franc i Brajša-Žganec, 2004: 428).

Roditeljski odgojni stil je skup stavova roditelja prema svojoj djeci, odnosno emocionalna atmosfera u kojoj se javljaju različita roditeljska ponašanja. Roditeljski stil ključ je uspjeha roditeljstva, jer o njemu ovisi hoće li i kako dijete prihvatiti roditeljske odgojne postupke (Čudina-Obradović i Obradović, 2003: 55). Maccoby i Martin (1983.) navode sljedeća četiri roditeljska stila (Čudina-Obradović i Obradović prema Maccoby i Martin, 1983: 55). Načelo kognitivne dosljednosti također može oblikovati stav roditelja i promijeniti njihovo ponašanje, što se odražava u roditeljskom stilu. Metode roditeljskih odgojnih stilova zbroj su roditeljskih metoda koje prenose stavove i stvaraju emocionalno ozračje. Promjene životnih uvjeta utjecati će na nepredvidljivost i dinamične promjene stavova roditelja i

utjecati na odgoj djece. Roditelji sve više gube kontrolu nad djecom zbog sve većih obaveza izvan obitelji, nespremnosti roditelja na promjenu odgojnog stila, sklonosti i isključivosti procesnog načina učenja, transgeneracijskog prijenosa autoritarnih ili permisivnih odgojnih stilova, neslaganja partnera u stavovima i odgojnim stilovima, zahtjeva radnog mjesta koji su u konfliktu s obiteljskim potrebama, što predstavlja samo neke od mnogih uzroka disfunkcionalnosti u obitelji (Sunko, 2008: 384).

- *Autoritaran (kruti-strogi)*

Roditelji postavljaju vrlo visoke zahtjeve i provode strogi nadzor, a djeci ne daju dovoljno topline i potpore. Odgojni ciljevi se odnose na učenje samokontrole (vladanja sobom) i poslušnosti, a roditelji su autoritet koji postavlja zahtjeve i pravila bez potrebe objašnjavanja i obrazloženja. Zadatak roditelja je postavljanje granica i pravila, a prekršaji se kažnjavaju, često i fizički. Djeca koja se nalaze u takvim okolnostima sklona su promjenama raspoloženja, povučena su, nevesela, bojažljiva, razdražljiva i nisu spontana, a te osjećaje oblikuju stavovi roditelja. Ovaj stil odgoja ogleda se u grubom i restriktivnom ponašanju roditelja koji cijene disciplinu i poslušnost prema njima samima (Čudina-Obradović i Obradović, 2003: 55). U autoritarnosti zapravo možemo govoriti o postojanju dva monologa - monolog djeteta i monolog roditelja koji se ne susreću međusobno. Odnos roditelja i djeteta temelji se na odnos između superiornosti i podređenosti, nagrade i kazne. U stavovima roditelja ima puno cinizma, bezobrazluka i uvreda (Pernar, 2010: 259).

- *Autoritativan (demokratski-dosljedan)*

Roditelji postavljaju visoke zahtjeve, postavljali granice i vrše nadzor, ali pružaju toplinu i podršku. Odgojni ciljevi se odnose na djetetovu znatiželju, kreativnost, sreću, motivaciju i nezavisnost osjećaja. Uloga roditelja je savjetovanje, a ne kontrola. Djetetu se granice i pravila objašnjavaju i obrazlažu. Djeca koja žive u takvom okruženju spontana su i slobodna u izražavanju mišljenja i emocija (Čudina-Obradović i Obradović, 2003: 56). Odnos s roditeljima više nije jednosmjeran i asimetričan, već je ravnopravniji i zasnovan na međusobnoj ovisnosti. Autoritativni roditelji lakše se mogu prilagoditi tim promjenama u obitelji. Također roditelji imaju veću kontrolu nad time s kim će se njihova djeca družiti. Kada je potrebno autoritativni roditelji povise ton, no ne srame se priznati kada su pogriješili. Takav roditelj predstavlja sigurnost za dijete koje zna da se može povjeriti roditelju kada ima

problem te se može ugledati i osloniti na njega (Raboteg-Šarić, Sakoman i Brajša-Žganec, 2002: 241).

- *Permisivan (prepopustljiv)*

Postavljaju se mali zahtjevi i provodi se slaba kontrola, a roditelji daju veliku toplinu i potporu. Zadovoljava se svaki djetetov zahtjev. Ujedno davanje prevelike slobode maloj djeci nije primjereno, jer stvara nesigurnost, nesnalaženje u granicama, što potiče impulzivno i agresivno djetetovo ponašanje (Čudina-Obradović i Obradović, 2003: 56). Metode permisivnog roditeljstva opisane su kao nerestriktivne, entuzijastične i prihvaćajuće, ali u ovom slučaju roditelji teško postavljaju ograničenja svojoj djeci (Raboteg-Šarić, Sakoman i Brajša-Žganec, 2002: 240).

- *Indiferentan (nemaran, zanemarujući)*

Roditelji postavljaju male zahtjeve, nema kontrole, ali nema ni topline niti potpore. Ili emocionalno odbacuju djecu ili nemaju vremena i snage brinuti se za njih. Odgovor djeteta na takav roditeljski odnos jest neprijateljstvo i otpor, a zbog toga djeca ne uspijevaju naučiti socijalnu kompetenciju i neuspješna su u školi. Djeca veliki dio vremena provode bez nadzora i roditelji ne znaju što im djeca rade niti s kim se druže (Čudina-Obradović i Obradović prema Martin i Colbert, 2003: 56). Indiferentnost roditeljskog stila vodi do pasivnog otpora prema djetetu. Nedostatak obrazovnog doprinosa dječjem ponašanju i osjećajima znači da su roditelji isključeni. Ako ne postoji odnos roditelj-dijete, djeca će biti „negirana“ (Pintar, 2018: 192).

2.6. Kažnjavanje i nagrađivanje djece

Današnje društvo, posebno u zapadno razvijenim zemljama, usvaja nove poglede na djecu i djetinjstvo povezane s promicanjem dječjih prava. Na to se dijete više ne gleda kao na objekt roditeljske skrbi, već se na njega počinje gledati kao na aktivnog i sposobnog su-kreatora vlastitog života i razvoja. Jedan od zahtjeva društva prema roditeljima je odgajanje djece bez tjelesnih kazni. Iako je zakonom zabranjeno, tjelesno kažnjavanje djece i dalje postoji u našem društvu. Čitava zajednica, društvo i država trebaju poduzimati sustavne

radnje kako bi promijenili stavove i postupke roditelja koji se odnose na tjelesno kažnjavanje i zlostavljanje, a škole zasigurno mogu igrati važnu ulogu u rješavanju ovog problema. Kroz svoj rad i aktivnosti, škole i učitelji moraju podići svijest roditelja o negativnim učincima tjelesnog kažnjavanja i moraju ih naučiti novim metodama koje se mogu proučiti na seminarima, radionicama i predavanjima na roditeljskim sastancima ili drugim organiziranim konzultacijama, postupcima i modernim obrazovnim metodama koje se koriste za odgoj djece (Velki i Bošnjak, 2012: 78/79). Rezultati istraživanja roditeljskih stavova o primjernim odgojnim postupcima i učestalost tjelesnog kažnjavanja i zlostavljanja djece, i to iz perspektive roditelja, pokazali su kako roditelji smatraju da je u odgoju djece važna uključenost, ali i da je važno da djeca budu poslušna i podređena odraslima. Roditelji se većinom slažu da nije opravdano ne odgovarati na djetetov plač, nisu sigurni trebaju li davati obrazloženja kada su u pitanju zahtjevi i zabrane te smatraju da je donekle opravdano tjelesno kažnjavati djecu. Rezultati istraživanja također su pokazali da najmanju učestalost ima roditeljsko teško zlostavljanje, a najveću učestalost ima roditeljsko tjelesno kažnjavanje. Tolerancija prema upotrebi tjelesnog kažnjavanja i njegovo opravdavanje, dovode do rizika za takvo ponašanje i za tjelesno zlostavljanje, koje je, uz to što krši djetetova ljudska prava, povezano i s nizom nepovoljnih razvojnih ishoda (Velki i Bošnjak, 2012: 63).

Adolescenti i mladi odrasli vrlo često se suočavaju s poteškoćama kada pokušavaju pronaći svoje ciljeve i težnje za budućnošću. Obiteljsko okružje može im pomoći u ovom procesu, jer podržavajući roditelji daju upute i pomoć kako formulirati svoje buduće ciljeve i stvoriti stabilne predodžbe o svojoj budućnosti (Jambori, 2003: 132). Prilikom strogih postupaka roditelja dolazi do pobune u adolescenciji. Ukoliko ne postoji komunikacija između roditelja i djece, te ako roditelj ne uzima u obzir mišljenje svog djeteta, može doći do posljedica: djeca postaju buntovnici, krše društvene norme suprotstavljajući se autoritetu roditelja. Djeca koju odgajaju previše autoritarni roditelji sklona su delinkventnom ponašanju. Djeca koja su kažnjavana u većini slučajeva su agresivna, a agresija u dječjoj dobi je prediktor delinkvencije maloljetnika. Ukoliko nemaju podršku roditelja, nesamostalni su, pasivni, zabrinuti i nezadovoljni (Zrilić, 2005: 127). Roditelji koji pružaju veliku zaštitu djeci, visoko su na dimenzijama topline i prihvaćanja. Pokušavaju zaštititi svoje dijete od bilo kakvih obveza, osim školskih. Razloge neuspjeha traže u strogim nastavnicima, preopširnim programima, a dijete opravdavaju. Velika zabrinutost i popuštanje krajnost su koja rijetko ima dobre posljedice. Takve roditelje karakteriziraju mala očekivanja, popustljivost i pretjerano darivanje materijalnih dobara (Zrilić, 2005: 128).

3. METODOLOŠKI ASPEKTI ISTRAŽIVANJA

3.1. Predmet istraživanja

Na značajke roditeljstva neminovno utječu promjene u obitelji, stoga ćemo obraditi neke od značajnijih utjecaja i promjena. Kroz sferu društvenih kretanja koja se događaju na globalnom planu, proučavaju se transformacije u obitelji. Promjene u vrijednostima i shvaćanjima dovode do različitih oblika obitelji i roditeljstva, a društveni razvoj utjecao je na uočavanje odnosa, karakteristika i problema tradicionalne obitelji (Lektorić, 2015: 4/5). Predmet ovog diplomskog rada je utvrditi razlike u stilovima odgoja roditelja na području Makarske Rivijere.

3.2. Cilj istraživanja

Opći cilj istraživanja je ispitati iskustva i razlike između majki i očeva po pitanju roditeljskih odgojnih postupaka.

3.3. Istraživačka pitanja

1. Postoji li razlika između očeva i majki po pitanju odgojnih postupaka?
2. Određuju li roditelji pravila i granice djeci?
3. Utječu li razlike u stilovima odgoja na razvoj djetetova ponašanja?
4. Utječe li roditeljski odgoj na odgoj vlastite djece?
5. Na koji način sudionici/ice definiraju odgoj?

3.4. Sudionici istraživanja

U ovom istraživanju o suvremenom roditeljstvu, odnosno razlikama u stilovima odgoja majki i očeva sudjelovalo je trideset sugovornika/-ca. Identificirale smo petnaest obitelji, kako bi nas pobliže približili razlikama u odgojnim stilovima između majki i očeva.

Intervjuu su zasebno pristupili i majka i otac iz iste obitelji. Sudjelovalo je petnaest osoba ženskog spola i petnaest osoba muškog spola.

3.5. Postupak provedbe istraživanja

Prije određivanja metode istraživanja bitno je odrediti koje pristupe i tehnike koristiti za prikupljanje i analizu podataka (Wengarf, 2001: 57). Istraživači tvrde da su kvalitativne metode toliko snažne i jedinstveno osvjetljavajuće da istraživača odvode „tamo gdje nitko prije nije otišao“ (Wengarf, 2001: 94). Za potrebe ovoga rada obavljeno je istraživanje metodom polustrukturiranog intervjua. Intervjui su provedeni tijekom travnja i svibnja 2021. godine. Na samom početku intervjua postavljena su određena sociodemografska pitanja koja se tiču spola, dobi, stupnja obrazovanja i radnog statusa. Zatim, su tijekom razgovora postavljana pitanja o bliskosti majci i očeva s djecom te nas je zanimao utjecaj rada (radno vrijeme) na odgoj i vrijeme provedeno s djecom. Nakon toga, slijedila su pitanja o međusobnom dogovoru oko odgoja, jesu li roditelji imali potrebu savjetovati se s drugim roditeljima o odgoju, te što bi naveli kao užitak i izazov tijekom svog roditeljstva. Kako bi se približili navedenoj temi diplomskog rada, fokusirali smo se na pitanja vezana za razlike u odgoju na način na koji su majku i očeve odgajali njihovi roditelji, te način na koji oni odgajaju svoju djecu, a to se tiče pitanja o granicama, pravilima, kažnjavanju, nagrađivanju. Na samom kraju intervjua smo htjele saznati razlikuju li se postupci u odgoju s obzirom na prvo i drugo dijete, te zapravo percepciju utjecaja roditeljstva na djetetovo ponašanje. U zadnjem pitanju intervjua roditelji su odgovarali na pitanje, što za njih znači roditeljstvo, te postoji li razlika u načinu odgoja između majki i očeva.

Uzorak istraživanja bio je namjerni. Za provedbu ovog istraživanja ukupno je provedeno trideset intervjua na području Makarske rivijere. Lokacije su uglavnom bile kafići i domovi sugovorika/-ca, a vrijeme je prilagođavano s obzirom na obaveze i slobodno vrijeme. Prije svakog intervjua sudionicima/ama je objašnjena svrha istraživanja prilikom čega im je priložen obrazac informiranog pristanka koji im je zajamčio anonimnost i povjerljivost kod prikazivanja rezultata, te je svaki obrazac potpisan. Razgovori su snimani, potom transkribirani. Transkribirani razgovori priloženi su u šestom poglavlju rada.

Psiholozi, socijalni psiholozi, sociolozi, antropolozi proučavaju ljudsku interakciju općenito i posebno interakciju licem u lice. Interakcije mogu biti između ljudi sličnih statusa ili osoba različitih statusa. Oni mogu biti prilagođeni uobičajenim običajima ili pak biti

istraživački, nesigurniji i potencijalno inovativni. Mogu ostaviti ljude da se osjećaju pozitivno, negativno ili ništa. Intervjui koji se provode ili koje proučavamo nisu asocijalni, ahistorijski događaji (Wengarf, 2001: 4). Polstrukturirani intervjui oblikovani su tako da unaprijed imaju pripremljena brojna pitanja od strane anketara, ali takva su pripremljena pitanja dovoljno otvorena da se sljedeća pitanja anketara ne mogu unaprijed isplanirati, već moraju biti improvizirana pažljivo i na teorijski način. Radi se o intervjuima u kojima se provodi sesija istraživanja i planiranja u kojima se većina odgovora ispitanika ne može unaprijed predvidjeti i gdje vi kao anketar stoga morate improvizirati vjerojatno pola, a možda i 80% ili više vaših odgovora na ono što kažu u odgovoru na vaše prvobitno pripremljeno pitanje ili pitanja (Wengarf, 2001: 5).

Polstrukturirano intervjuiranje karakterizira naglašavanje relativno otvorenih pitanja. No, mogu se postaviti i određena zatvorena pitanja. Prema tome, ono što je presudno je sposobnost prvo da se prepozna razlika između otvorenih i zatvorenih pitanja i, drugo, da se u situaciji intervjua može brzo generirati jedno ili drugo. Uvijek je iznenađujuće otkriti koliko je to teško, ne toliko u teoriji, već u praksi pod pritiskom. I ovdje je, kao i drugdje, neprocjenjivo obrazovanje i vježbanje (Wengarf, 2001: 162). Vrlo često se polustrukturirano intervjuiranje smatra „lakšim“ na neki ne baš jasan način. Novi istraživači često smatraju da, s intervjuima koji su samo polustrukturirani, ne moraju obaviti pripreme, ne moraju svaki zadatak razraditi unaprijed. Ovo je strašna pogreška. Polstrukturirani intervjui nisu „lakši“ za pripremu i provedbu od potpuno strukturiranih intervjua; mogu se smatrati težim. Oni su polustrukturirani, ali moraju se u potpunosti isplanirati i pripremiti. Improvizacija zahtijeva više treninga i više mentalne pripreme prije svakog razgovora nego jednostavno pružanje linija unaprijed pripremljenih i usvojenih (Wengarf , 2001: 5).

4. REZULTATI ISTRAŽIVANJA

4.1. Odgojni postupci očeva i majki

Nakon ispitanih sociodemografskih obilježja sudionika i sudionica, zanimao nas je podatak o zadovoljstvu trudnoćom, koliko članova ima u svakom kućanstvu, te koliko vremena roditelji provode sa djecom. Polovica sudionika/ica izjasnila se da su trudnoće bile planirane, nekoliko sudionika/ica se izjasnilo da prva trudnoća nije bila planirana, ali im je prouzrokovala iznenadno zadovoljstvo. Ostale trudnoće su bile željene i planirane. Samo jedan par je naveo da trudnoća nije bila planirana. Odgovori na pitanje koliko godina su sudionici/ice već roditelji ukazuju na to da, 70% sudionika/ica je roditelj već iznad deset godina, preostalih 30% sudionika/ica je manje od 10 godina roditelj. Samo jedan par ima iznad 18 godina roditeljstva.

Otac i majka imaju različite pristupe u brizi za svoje dijete, te u odgoju, stoga na jedinstven način doprinose dobrobiti djeteta, također, otac i majka predstavljaju model veze dviju odraslih osoba preko kojeg njihovo dijete uči kako da samostalno izgradi takav odnos. Majka ne može zamijeniti ulogu oca, kao što ni otac ne može zamijeniti majčinu ulogu u životu djeteta. Analizirajući sudionike/ice kao parove, u odgovorima koje su dali, očevi su se izjasnili da se njihov odgoj razlikuje od partneričinog. Zanimljivo je da i njihove partnerice također smatraju da im se odgoj razlikuje. Većina muškaraca smatra da su stroži od svojih partnerica te da imaju veći autoritet nad djecom, dok su im partnerice popustljivije prema djeci. Za razliku od navedenih, sudionici/ice koji smatraju da svoju djecu odgajaju jednako, odnosno da jednako sudjeluju u roditeljstvu, teže odgoju na način da se upotpunjuju.

- *Autoritet je muž, a ja sam više ona prijateljska strana, e sad koliko će se to danas sutra pokazat dobrim vidjet ćemo. (Majka 3)*
- *Za mene roditeljstvo znači odgovornost. Smatram da se moj odgoj razlikuje od partneričinog. Sebe vidim kao strogog i pravednog roditelja. (Otac 11)*
- *Roditeljstvo je moja najvažnija uloga, mislim da će moj uloženi trud imati i rezultat. Od partnera se u odgajanju razlikujem u metodama i mislim da se on oko toga puno manje brine i troši. (Majka 11)*
- *Od kad sam postala roditelj to mi je primarna funkcija, i oni su mi sve. Djeca to vide i cijene. Partner, muž je isto kao i ja uključen (malo manje), ali bitno je da se slažemo i nadopunjujemo. (Majka 12)*

Sudionici/ice bez obzira na spol se slažu da su jednako uključeni u roditeljstvo. Većina očeva smatra da su majke uključenije zbog toga što provode više vremena s djecom. Bitne odluke po pitanju roditeljstva donose zajednički. Nekoliko sudionika/ica se izjasnilo da se savjetuju navečer nakon što djeca zaspu ili dok djeca nisu pored njih. Kako bi razumnije i ne naglo postupili ako dođe do nekog problema u odgoju, roditelji su voljni poslušati savjete svojih prijatelja. Na taj način su im približeni različiti postupci koje oni kasnije razmatraju sa svojim partnerima, i tako donesu najbolju odluku. Šest parova se savjetuje sa svojim prijateljima i poznanicima, dok se tri para roditelja ne konzultira ni sa kim oko odgoja svoje djece. Preostalih šest parova se ponekad konzultiraju sa svojim prijateljima, poznanicima, kolegama, obitelji. Samo jedan par se izjasnio da su se više savjetovali dok su djeca bila mlađe dobi, a jedan muški sudionik se izjasnio da ponekad potraži odgovore na *Google-u.* Kod pitanja o bliskosti s djecom, skoro svi očevi smatraju da su djeca privrženija i povezanija s majkama, zbog toga što provode više vremena s njima. Također jedan otac smatra da su djeca bliža s majkom jer je on strog. Pretežito sve majke smatraju da su podjednako djeca vezana za oba roditelja, ili da one imaju malo povezaniji odnos.

- *Dogovaramo se lako sa razumijevanjem, a majka je uključenija. (Otac 2)*
- *U hodu, tko je kući taj odlučuje za neke sitnice, a kod bitnijih stvari se zajedno dogovaramo. (Majka 3)*
- *Zajedno se dogovaramo oko odgoja. (Otac 10)*
- *Mislim da u konačnici nađemo zajedničko rješenje, ali sam ja uključenija samo iz razloga što sam više s njima, a priroda njegovog posla to njemu onemogućuje. (Majka 9)*
- *Ponekad se savjetujem a ponekad potražim odgovore na Google-u. (Otac 2)*
- *Na kavi kroz razgovor, da. (Otac 5)*
- *Da, naravno, pričamo sa drugima i razmjenjujemo mišljenja. (Majka 6)*

Sve se više roditelja okreće prema poslu i poslovnim obavezama. U takvim uvjetima članovi obitelji nažalost manje vremena provode zajedno. Dijete treba pažnju, strpljenje, vođenja od strane odraslih, a zbog brzog ritma života odrasli nemaju vremena prilagoditi se dječjem sporijem ritmu. Slobodno vrijeme roditelja, te sadržaji koje obitelj odabire imaju veliku važnost u socijalizaciji djece. Odgoj unutar obitelji odvija se kroz interakciju članova koja uključuje slobodno vrijeme, kao i načine na koje se to vrijeme koristi. Kada govorimo o zaposlenosti roditelja, svi očevi su zaposleni i svoje slobodno vrijeme provode sa djecom. Nekoliko majki je na porodiljnom i one provode s djecom dvadeset i četiri sata na dan. One

majke koje su zaposlene, kao i očevi provode svo svoje slobodno vrijeme s djecom. Slobodno vrijeme koje sudionici/ice provode sa svojom djecom, također ovisi i o obavezama koje djeca imaju, odnosno koliko vremena djeca provode u vrtiću, u školi ili na nekim drugim aktivnostima. Svi sudionici smatraju da provode dovoljno vremena sa djecom. Jedan par se izjasnio da posao utječe na odgoj i odnos s djecom, jer su puno manje vremena s njima. Jedan otac smatra da posao utječe na atmosferu u obitelji, na način kada je posao uspješno obavljen, bolja je atmosfera u kući. Jedna sudionica smatra da su se djeca ranije osamostalila od druge djece, upravo zbog toga što su oba roditelja zaposlena, jer dok su oni na poslu, djeca su morala odrađivati svakodnevne aktivnosti. Također jedna majka smatra da sezonski posao utječe na roditeljstvo, jer bude umornija, no trudi se da ipak ne utječe. Osam parova istog je mišljenja, da posao ne utječe na roditeljstvo, od toga je jedan par obrazložio da ne utječe jer su im djeca već velika.

- *Svo svoje slobodno vrijeme provodim s djecom. (Otac 14)*
- *24 sata dnevno, ali i inače stalno sam s njima, poslije posla i vrtića smo zajedno. (Majka 1)*
- *Utječe, naprimjer kad je sezona, tih osam sati iscrpi, ja ne mogu doći kući i biti skroz spremna za njih dvojicu, treba mi ono malo nešto da se napunim, pa da mogu njihove želje ispunjavat, ali dobro to je samo dva tri mjeseca. (Majka 3)*

4.2. Postavljanje i održavanje granica u odgoju

Kontrola roditelja odnosi se na postupke kojima roditelj provodi nadzor, disciplinu i upravlja djetetovim osjećajima. Djeca su od rođenja znatiželjna, istražuju, isprobavaju, i to je ponašanje zapravo u ljudskoj prirodi, no, sva ta nova istraživanja djece mogu nekada biti i opasna. U takvim situacijama roditelji pokušavaju djecu naučiti pravilima, što je dozvoljeno, a što ne. Kako bi dijete shvatilo i naučilo što se od njega traži, potrebno je uspostaviti granice u odgoju te ih primjenjivati na pravilan način. U pravilu se roditelji doista trude postaviti djeci granice. Velika većina roditelja kojima djeca prekrše granice, kažnjavaju ih na način da im oduzmu mobitel. Nekoliko roditelja smatra da djecu ne treba kažnjavati, već ih razgovorom usmjeriti da se dođe do zajedničkih rješenja. Jedan roditelj je naglasio da djecu ne kažnjava fizički.

- *Jesmo, jesmo, imaju nekakve granice, i naravno da imaju i neke kaznice ako ne budu dobre, ništa to nije spektakularno, ali u njihovim nekakvim okvirima je to možda puno, ali to je sve ništa. (Otac 1)*
- *Jesmo određujemo, ali nekad češće popustimo, mislim ne češće nego često popustimo iz razloga jer budemo ili umorni ili nekad je lakše popustit nego se možda borit, a kažnjavamo to su tipa sitnice ne možeš mobitel, ne možeš u babe jer nisi poslušala, jer nisi napravila…, i tu bi mogli bit malo čvršći. (Majka 1)*
- *Ne kažnjavam ih fizički, ali moraju postojat granice, treba se znat tko je roditelj a tko dijete, treba postojat autoritet, granice se moraju poštivat, npr. oduzimanje mobitela, nešto što je njima u tom trenutku najbitnije to im se malo uskrati. (Majka 2)*

Skoro svi sudionici nagrađuju djecu za poslušnost, neki to rade poklonima, neki pohvale djecu usmeno, ostali nisu definirali. Pojedinci koji ne nagrađuju djecu, smatraju da se djeca ne trebaju nagrađivati za poslušnost, jer misle da se to podrazumijeva i da je normalno.

- *Samo riječima. (Otac 5)*
- *Svakako. (Majka 6)*
- *Ne u smislu da sad ako me poslušala da ću joj dat novac ili nešto, ali kažem bravo ili u tom smislu. (Majka 2)*
- *Ne, poslušnost se podrazumijeva. (Majka 7)*

4.3. Percepcija utjecaja odgoja roditelja na djecu

Većina roditelja smatra da je sa prvim djetetom povećana opreznost i da postoji veći strah upravo zbog neiskustva. Za ostalu djecu smatraju da se postane prirodno opuštenij. Razlike koje rade između prvog djeteta i ostale djece, su ponajviše zbog razlika u karakteru djece, zbog spola i dobi djece, no ne razlikuju se odgojni postupci u smislu da se mijenjaju vrijednosti odgoja među djecom, već samo prilagodljiviji pristup djeci ponaosob. Iz odgovora pojedinih sudionika istraživanja se da iščitati da su roditelji u nedoumici, postupaju li dobro sa svojom djecom ili ne, na način jesu li ih opteretili sa izvannastavnim aktivnostima. Jedan otac smatra da je preblag, što ne smatra najboljim rješenjem, ali s druge smatra da je to dobro za dijete, da razvija svoj način razmišljanja i stav. Roditelji sa starijom djecom već vide da su dobro postupali u odgoju jer im se djeca povjeravaju kad nastane problem i imaju dobru

komunikaciju. Jedna ispitanica smatra da nije isključivo ni pozitivno ni negativno djelovanje, dok svi osim nje smatraju da pozitivno utječu na svoju djecu.

- *Jesu, jer karakterno njih dvoje nisu isti. (Majka 3)*
- *Svakako. Prvi i drugi sin su karakterno drugačiji, pa se prilagođavamo. (Otac 6)*
- *Razlikuju, sa prvim smo bili plašljivi, a sa drugim je bilo drugačije. (Majka 6)*
- *Mislim da moj preblagi odnos sa starijim djetetom možda i nije najbolje rješenje, jer se stječe dojam prijateljstva a gubi se malo odnos autoriteta roditelja prema djetetu, opet sa druge strane dijete razvija svoj način mišljenja i ima svoj stav koje može izraziti što vjerojatno ne bi bilo tako u slučaju strogog oca. (Otac 2)*

4.4. Utjecaj roditeljskog odgoja na odgoj vlastite djece

Vremena i običaji se mijenjaju, ono za što se nekad smatralo da je normalno, danas je nezamislivo. Obitelj prilagođava svoje uloge društvenim zahtjevima, pravilima i promjenama. Obiteljski odgoj proizlazi iz roditeljstva, te ovisi o načinu pristupanja i o kompetencijama samih roditelja, o tome koliko su spremni dati i koliko su upoznati sa tim. Kada govorimo o odgoju naših roditelja, većina sudionika smatra da se odgoj njihovih roditelja i njih samih ne razlikuju mnogo po pitanju usađivanja ispravnih moralnih vrijednosti i vrijednosnog sustava. Sudionici/ice to objašnjavaju time, da su prije vremena bila drugačija i da su roditelji zbog tog starinskog načina razmišljanja, pristupali odgoju na konzervativan način. Dva sudionika smatraju da su oni bili jednako odgajani kao što i sami danas odgajaju svoju djecu. Neki sudionici/ice smatraju da su popustljiviji nego svoji roditelji i više vremena posvećuju komunikaciji, iskazivanju ljubavi i građenju odnosa sa djecom koja se temelje na povjerenju. Dvije sudionice su izjavile da je u odgoju njihovih roditelja, jedna od odgojnih mjera bila fizičko nasilje. Jedan otac smatra da je stroži od svojih roditelja koji su za njegov pojam bili previše popustljivi, dok je jedna sudionica navela da ju je odgajala samo majka, te da je kao samohrana majka bila dosta stroga.

- *Pa ima, ima odstupanja, gdje u biti ono kad odrastaš u sebi govoriš tako nikad neću odgajat svoje dijete, neke stvari su sigurno drugačije ima odstupanja, ali opet u konačnici ne vjerujem da je to ništa krucijalno, ništa veliko. Mislim da*

smo podjednaki, jako dobro pitanje. Ne vjerujem da smo mi puno stroži kao roditelji, dapače možda smo malo i popustljiviji nego oni. (Otac 1)

- *Pa je, načinom isto, u smislu želim da one budu odgajane isto kao što smo i mi odgajani, sa onim nekakvim pravim postavama šta je dobro šta ne, šta se smije šta ne, ali mislim da uvjetno rečeno mi to radimo bolje u smislu, mislim to ružno zvuči, ali više ljubavi iskazujemo, ja se na primjer ne sjećam da su mi roditelji ikad ili nekad kroz moje djetinjstvo rekli volim te ili poljubili me, to jednostavno nije bila opcija, dok mi recimo njih i grlimo i ljubimo konstantno i ono tisuću puta dnevno kažemo volim te. A u smislu nagrađivanja dajemo nekakve nagrade jer mi to sad možemo priuštiti a oni to nisu mogli, a i drugačija su bila vremena pa se to i promijenilo, mislim da je sama srž odgoja ista. (Majka 1)*
- *Razlikuje se odgoj djece mojih roditelja, koje bi nazvao dosta strogim i autoritarnim, sa jasno određenim pravilima igre. (Otac 2)*
- *Razlikuje se u tome što je mene moja majka tukla, a ja njih nisam nikad udarila, moja majka je više vremena posvećivala kući, čišćenju, pranju, dok se ja više bavim djecom nego kućom. (Majka 2)*
- *Trudim se da ih odgajam isto kao što su mene moji ali opet današnjica ti to ne može omogućiti na taj neki način, trudim se da se znaju neka pravila kako su i mene moji učili. (Majka 3)*
- *Moji roditelji su bili stroži nego što sam ja. Ja sam malo popustljivija i punija ljubavi. (Majka 7)*

4.5. Definiranje roditeljstva

Vanjski utjecaji su neraskidivo povezani s odrednicama suvremenog roditeljstva. Pored osobnih karakteristika roditelja i djece i njihovih životnih uvjeta, neophodan je utjecaj šire okoline, uključujući socijalnu i kulturnu pozadinu. Na samo roditeljstvo najveći utjecaj ima posao, pa onda i ekonomski čimbenici. Na pitanje da definiraju roditeljstvo, svi ispitani roditelji bez obzira na spol se slažu da je roditeljstvo jedna od najljepših stvari koje su im se dogodile u životu. Također se svi slažu da je roditeljstvo veliki izazov, jer im se svima želje mogu svesti u jednu - izvesti djecu na pravi put, na način da ih se odgoji da budu normalni,

samostalni i dobri ljudi. Roditeljstvo je ključ sretne i uspješne obitelji. Roditelji su se složili u odgovorima da je roditeljstvo užitak. Slažu se da je užitak roditeljstva provođenje vremena s djecom, sudjelovanje u rastu i razvoju djece, zajednički izleti. Kao izazove roditeljstva navode donošenje pravih odluka za njih u bitnim životnim trenutcima, naučiti ih pravim životnim vrijednostima i graditi međusobno povjerenje, a ujedno ostati autoritet.

- *Užitak je zapravo roditeljstvo kao najbolja životna uloga, a izazov izvest dijete na pravi put. (Majka 14)*
- *Roditeljstvo je nešto najljepše što mi se moglo dogoditi. Ne postoji veća ljubav od ljubavi roditelja prema djetetu. (Majka 5)*
- *Roditeljstvo je ključ uspješne i sretne obitelji. Percepcija mog roditeljstva je da budu dobro odgojeni i privrženi obitelji cijeli život. (Otac 5)*
- *Roditeljstvo je sami odgoj i briga za djecu, jako zanimljivo iskustvo, svakim danom učimo nešto novo. Suprug i ja na isti ili sličan način pristupamo djeci. (Majka 7)*
- *Užitak je zapravo roditeljstvo kao najbolja životna uloga, a izazov izvest dijete na pravi put. (Majka 14)*

5. ZAKLJUČAK

Roditeljstvo predstavlja proces koji podrazumijeva odgoj budućih naraštaja koji će razvijati svoje osobne stavove, mišljenja, očekivanja i vrijednosti suvremenog društva. U pravilu je teško govoriti o jedinstvenim trendovima roditeljstva s obzirom na povijesne promjene i transformaciju suvremenog društva. Također, dolazi do novih trendova u majčinstvu i očinstvu, žene i djeca su u boljem položaju za razliku od patrijarhalnih obiteljskih obrazaca. Veći je broj zaposlenih i ekonomski neovisnih majki, funkcija obitelji je uvelike ojačana u smislu zadovoljavanja emocionalnih potreba, te osiguranih socijalnih i ekonomskih uvjeta za život.

Teorijskim dijelom ovog rada upoznali smo se bliže s karakteristikama obitelji te što se događalo s obitelji kroz povijest. Također su navedene karakteristike moderne obitelji te je objašnjena i transformacija tradicionalne obitelji. Nakon toga približili smo se glavnoj polaznici ovog rada, odnosno roditeljstvu i roditeljskim odgojnim stilovima. Poznato nam je da postoji više roditeljskih odgojnih stilova, onaj koji najpovoljnije utječe na dijete i njegov razvoj jest autoritativni stil odgoja. Govorimo zapravo o kombinaciji čvrste kontrole, te ujedno i pružanju emocionalne topline djetetu. Važno je da djeca osjećaju sigurnost, te da ih se ujedno potiče na izražavanje svojih misli, želja i osjećaja. Navedene karakteristike utječu pozitivno na djetetov socio-emocionalni i kognitivni razvoj. U ranoj dobi je važno da dijete usvoji emocionalne kompetencije, te da se osigura povoljna okolina za razvoj njegovih osobnosti.

Istraživački dio diplomskog rada proveden je korištenjem metode polustrukturiranog intervjua. Uzorak istraživanja bio je namjerni. Intervjuu je pristupilo trideset sudionika/ica iz petnaest obitelji. Teme razgovora odnosile su se na suvremeno roditeljstvo, odnosno teme s kojima smo pokušale uspostaviti razlike u stilovima odgoja majki i očeva. Razgovori su snimljeni tonski, nakon toga su doslovno transkribirani. Iščitavanjem transkribiranog teksta, usmjerile smo se na kategorizirane dijelove koji su odgovarali na postavljena istraživačka pitanja. Nadalje je napravljena analiza i naposlijetku napisana interpretacija.

Analizom i interpretacijom prikupljenih podataka tijekom razgovora sa sudionicima ovog istraživanja, došle smo do konkretnih zaključaka. Utjecaji posla na odgoj i odnos s djetetom, se razlikuju s obzirom na sudionike i sudionice. Duljina radnog vremena je zapravo čimbenik koji može ali i ne mora utjecati na odgoj i odnos s djetetom. Svi roditelji koji su zaposleni, pokušavaju svo svoje slobodno vrijeme koristiti za druženje s djecom. Kako bi se bolje upoznali s temom odgoja i odgojnih postupaka, nadalje smo postavili pitanje o

međusobnom dogovoru oko odgoja, te tko je više od roditelja uključen u odgoj djece. Svaki roditelj zasebno zapravo navodi kako se sva pitanja oko odgoja zapravo rješavaju razgovorom u dvoje, a što se tiče uključenosti, u većini odgovora prevladava majka iako pojedinci navode da su podjednako uključeni u odgoj djece. Roditelji se bez ikakvog ustručavanja u većini slučajeva savjetuju sa svojim prijateljima, poznanicima oko odgoja. Od njih usvajaju različita iskustva, te kasnije donose vlastitu odluku u odgoju. Roditeljstvo i majkama i očevima predstavlja jako dobro, te drago iskustvo u životu. Kada govorimo o razlikama u stilovima odgoja majki i očeva, rezultati ukazuju da su muškarci u većini slučajeva stroži od svojih partnerica te da imaju veći autoritet, dok su majke popustljivije prema djeci. Složili su se da im se u nekim segmentima odgoj djece razlikuje. Neki očevi smatraju da su majke uključenije u odgoj zbog toga što provode više vremena s djecom. Majke više vremena posvećuju komunikaciji s djecom jer smatraju da će na taj način bolje prikazati neke stvari, te će doći do zajedničkog dogovora s djecom. Roditelji su se usuglasili oko toga da djeci treba postavljati granice, te pokušati razgovorom riješiti sve probleme, kako bi se izbjeglo kažnjavanje. Prije svega djeci postavljaju granice koje moraju poštivati, ali im ujedno pružaju i ljubav, toplinu i sigurnost. Zaključno tome, velika većina sudionika/ica smatra kako njihov utjecaj na djecu pokazuje pozitivan ishod. Zajedničkim snagama pokušavaju djecu odgojiti na pravilan način, tako da postanu samostalne osobe koje će se u budućnosti suočiti sa stvarnim svijetom.

6. LITERATURA

1. Benvin, A. (1972). Obitelj kroz povijest. **Bogoslovska smotra**, 42(1): 34-50.
2. Cvrtnjak, I.; Miljević Riđički, R. (2015). Očevi nekad i danas. **Život i škola: časopis za teoriju i praksu odgoja i obrazovanja**, 61(1): 113-122.
3. Čudina-Obradović, M.; Obradović, J. (2003). Potpora roditeljstvu: izazovi i mogućnosti. **Revija za socijalnu politiku**, 10(1): 45-68.
4. Jambori, S. (2003). Parenting styles, aims, attitudes, and future orientation of adolescents and young adults. **Review of psychology : international journal of Croatian Psychological Association**, 10(2): 131-140.
5. Juul, J. (2002). **Razgovori s obiteljima: perspektive i procesi.** Zagreb: Alinea.
6. Jurčević Lozančić, A. (2011). Redefiniranje odgojne uloge obitelji. **Croatian Journal of Education : Hrvatski časopis za odgoj i obrazovanje**, 13(4): 122-150.
7. Kodrnja, J. (2002). Patrijarhalnost u hrvatskoj obitelji: briga ili dominacija. **Sociologija i prostor: časopis za istraživanje prostornoga i sociokulturnog razvoja**, 40(1/2)(155/156): 155-180.
8. Koračević, K. (1991). Očevi između svojih tradicionalnih i suvremenih modela. **Obnovljeni život : časopis za filozofiju i religijske znanosti**, 46(6): 549-563.
9. Nimac, D. (2010). (Ne)mogućnosti tradicijske obitelji u suvremenom društvu. **Obnovljeni život: časopis za filozofiju i religijske znanosti,** 65(1): 23-35.
10. Pernar, M. (2010). Roditeljstvo. **Medicina Fluminensis: Medicina Fluminensis**, 46(3): 255-260.
11. Pintar, Ž. (2018). Roditeljstvo u otporu. **Školski vjesnik: časopis za pedagogijsku teoriju i praksu,** 67(2), 287-298.
12. Raboteg-Šarić, Z.; Franc, R.; Brajša-Žganec, A. (2004). Roditeljski odgojni postupci i psihosocijalni razvoj adolescenata. **Hrvatsko društvo danas: psihosocijalni procesi. Zagreb: Institut društvenih znanosti Ivo Pilar,** 59-76.
13. Raboteg-Šarić, Z.; Sakoman, S.; Brajša-Žganec, A. (2002). Stilovi roditeljskoga odgoja, slobodno vrijeme i rizično ponašanje mladih. **Društvena istraživanja: časopis za opća društvena pitanja**, 11(2-3), 2/3(58/59): 239-263.
14. Stanić, M. (2015). **Priručnik za strukturirani i polustrukturirani intervju**. Diplomski rad. Ekonomski fakultet, Sveučilište u Rijeci.
15. Sunko, E. (2008). Utjecaj provedbe programa za roditelje na njihove stavove o odgoju. **Odgojne znanosti**, 10(2(16)): 383-401.

16. Velki, T.; Bošnjak, M. (2012). Povezanost roditeljskih odgojnih postupaka s tjelesnim kažnjavanjem djece. **Život i škola: časopis za teoriju i praksu odgoja i obrazovanja**, 58(28): 63-82.
17. Zrilić, S. (2005). Autoritarni odgojni stil roditelja kao prediktor školskog neuspjeha. **Pedagogijska istraživanja,** 2(1), 125-137.
18. Wengarf, T. (2001). Qualitative Research Interviewing. **SAGE Publications.**

7. PRILOZI

7.1. Protokol polustrukturiranog intervjua

SVEUČILIŠTE U SPLITU

FILOZOFSKI FAKULTET

Odsjek za sociologiju

Voditeljica intervjua: Ana Gvozdenović

Sugovornik/-ca:

Datum: _____

Mjesto: _____

Dobar dan i srdačan pozdrav! Htjela bih porazgovarati s Vama na temu roditeljskih odgojnih postupaka, kako bi se upoznala s nekim Vašim doživljajima i stavovima i razlikama u stilovima odgoja majki i očeva. Unaprijed su pripremljene neke smjernice i teme razgovora, ali dotaknut ćemo ih se u onoj mjeri u kojoj Vi smatrate da su važne za ispričati. Razgovor ćemo snimati pomoću mobilne aplikacije za snimanje zvuka. Sudjelovanje i prikaz rezultata su u potpunosti anonimni i Vaši osobni podaci kao što su ime i prezime neće biti nigdje korišteni. Zahvaljujem Vam se na pristanku za sudjelovanje u istraživanju koje provodimo u svrhu pisanja diplomskog rada.
1. Sociodemografska obilježja
– spol – dob – obrazovanje – radni status – članovi kućanstva
2. Obitelj
– transformacije tradicionalne obitelji
3. Roditeljstvo
– roditeljstvo kao izazov i zadovoljstvo – novi trendovi u majčinstvu i očinstvu – odnosi s djetetom – utjecaj roditeljstva na dijete – percepcija vlastitog roditeljstva
4. Roditeljski odgojni stilovi
– razlike u roditeljskim odgojnim stilovima – određivanje pravila i granica – nagrađivanje i kažnjavanje – stil odgoja u djetinjstvu roditelja

7.2. Obrazac suglasnosti

SVEUČILIŠTE U SPLITU
FILOZOFSKI FAKULTET

Odsjek za sociologiju

Mentorica: izv.prof. dr.sc. Gorana Bandalović
e-mail: gbandalo@ffst.hr

Studentica: Ana Gvozdenović
e-mail: agvozdenovic@ffst.hr

Poštovani,

studentica sam druge godine jednopredmetnog diplomskog studija sociologije na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Splitu. U sklopu svog diplomskog rada provodim istraživanje na temu *Suvremeno roditeljstvo: sociološko istraživanje razlika u stilovima odgoja majki i očeva*, što uključuje kratak razgovor s Vama o iskustvima i razlikama između majki i očeva po pitanju roditeljskih odgojnih postupaka, stoga Vas ovim putem molim za suglasnost za sudjelovanje.

Sudjelovanje je dobrovoljno i možete odustati u bilo kojem trenutku istraživanja. Korištena metoda je intervju te Vas molim za pristanak na snimanje razgovora. Svi podaci prikupljeni ovim istraživanjem bit će korišteni isključivo u svrhu pisanja rada i bit će predstavljeni na javnoj obrani diplomskog rada. Vaše sudjelovanje stoga je u potpunosti anonimno.

Hvala na suradnji!

Mjesto i datum: _____

Potpis: _____

7.3. Transkripti intervjua

Mjesto: Makarska
Datum: 01.04.2021.
Vrijeme: 15:00h
Sugovornik: O1

I: Spol?
O1: Muško.
I: Koliko imate godina?
O1: Trideset četiri godine.
I: Radni status?
O1: Zaposlen.
I: Duljina radnog vremena?
O1: Vremenski osam sati dnevno radim.
I: Zadovoljstvo trudnoćom, je li bila planirana ili ne?
O1: Pa, čak smo i planirali, iako to u datom trenutku nije bilo baš planirano.
I: Koliko članova ima u vašem kućanstvu?
O1: Četiri člana, žena, dvije kćerke i ja.
I: Koliko godina ste već roditelji?
O1: Četiri i pol godine smo roditelji.
I: Koliko vremena provodite sa vašom djecom?
O1: Sve ostalo vrijeme osim tog posla, sve osim tih osam sati dnevno provedem s njima u 95% slučajeva.
I: Koliko ste bliski s djetetom (tko ima bliži odnos)?
O1: Uh puno, jako puno. Što se tiče bližih odnosa, nitko se ne može mjerit s majkom jer ona provodi više vremena s njima.
I: Utječe li posao na vaš odgoj i odnos s djetetom?
O1: Apsolutno utječe, utječe s obzirom na zadatke na poslu, koliko uspješno ih se obavlja ili ne obavlja, utječe na neku dnevnu atmosferu, iako to je sad još i okej, s obzirom na prošlu firmu u kojoj sam bio zaposlen.
I: Kako se dogovarate međusobno oko odgoja, tko je uključeniji?
O1: Nije netko uključeniji više, imamo neka zajednička načela po kojima se vodimo, eventualno neke nedoumice se dogovaraju nakon što djeca idu spavat.
I: Jeste li se ikad savjetovali sa drugim roditeljima?
O1: Jesmo, naravno, i gledajući i pitajući i bilo kako.
I: Što biste naveli kao užitak a što kao izazov u Vašem roditeljstvu?
O1: Užitak je svakodnevnica, iz sto pogleda gdje s njima doživiš puno neočekivanih stvari, a izazov da one izrastu u kvalitetne normalne osobe, to je najveći izazov.
I: Određujete li pravila i granice djetetu, i kako postupate ako ih dijete ne poštuje, kažnjavate li ih?
O1: Jesmo, jesmo, imaju nekakve granice, i naravno da imaju i neke kaznice ako ne budu dobre, ništa to nije spektakularno, ali u njihovim nekakvim okvirima je to možda puno, ali to je sve ništa.
I: Nagrađujete li djecu za poslušnost?
O1: Pa jesmo, svakodnevno, više nego što bi i trebali.
I: Razlikuje li se odgoj vašeg djeteta s obzirom na odgoj vaših roditelja? Jesu li Vaši roditelji bili stroži nego što ste Vi kao roditelj?
O1: Pa ima, ima odstupanja, gdje u biti ono kad odrastaš u sebi govoriš tako nikad neću odgajat svoje dijete, neke stvari su sigurno drugačije ima odstupanja, ali opet u konačnici ne vjerujem da je to ništa krucijalno, ništa veliko. Mislim da smo podjednaki, jako dobro pitanje. Ne vjerujem da smo mi puno stroži kao roditelji, dapače možda smo malo i popustljiviji nego oni.
I: Razlikuju li se postupci s obzirom na prvo i drugo dijete i s obzirom na godine djeteta?
O1: Jesu, i kod prvog djeteta nemaš percepciju stvari koje su bitne ili nebitne, uopće ih ne možeš izvagat dovoljno, a kod drugog ti već znaš, sad s ovom mlađom od godinu dana već znaš ako kenka da to nije ništa, dok bi s prvom već skakali šta joj je, u biti tako učiš.
I: Percepcija utjecaja Vašeg roditeljstva na djetetovo ponašanje?
O1: Pa mislim da je pozitivno, trudim se da bude pozitivno, ali mislim da u biti sad kad ide na treninge bitno mi je da sluša i da je odgovorna, mislim da je to nekakav dobar put, baš sam sa suprugom sinoć komentira, ako im je sada teže to će im bit lakše kad odrastu, tako da je teško to balansirat, da im sad bude teško, teško je to sad dopustit znaš da im je teško ali hoću li popustit tu ili ne to je malo teško izvagat.
I: Što za Vas znači roditeljstvo? Percepcija Vlastitog roditeljstva (kako sami sebe vidite kao roditelja, smatrate li da se vaš odgoj razlikuje od partneričinog)?

O1: Pa roditeljstvo je top stvar, zna sam po pričama da je to super, ali ovako doživjeti to je čudo, i ne vjerujem da se razlikuje od njenog razmišljanja, mislim da je to u „pet deka“ kako se kaže.

Mjesto: Makarska
Datum: 01.04.2021.
Vrijeme: 16:00h
Sugovornica: M1

I: Spol?
M1: Žensko.
I: Koliko imate godina?
M1: Trideset i šest godina.
I: Radni status?
M1: Zaposlena.
I: Duljina radnog vremena?
M1: Trenutno sam na porodiljnom.
I: Zadovoljstvo trudnoćom, je li bila planirana ili ne?
M1: Pa bilo je planirano, prva možda i nije ali druga je.
I: Koliko članova ima u vašem kućanstvu?
M1: Četiri člana.
I: Koliko godina ste već roditelji?
M1: Četiri i pol godine smo roditelji.
I: Koliko vremena provodite sa vašom djecom?
M1: 24 sata dnevno, ali i inače stalno sam s njima, poslije posla i vrtića smo zajedno.
I: Koliko ste bliski s djetetom (tko ima bliži odnos)?
M1: Jako sam bliska s njima, po meni možda i prebliska, to možda ružno zvuči ali strašno su vezane i jedna i druga uz mene i teže će ostat s babom i didom i tetom, pa nekad čak i s tatom jer tuguju za mnom.
I: Utječe li posao na vaš odgoj i odnos s djetetom?
M1: Utjecalo je, jer onda imam manje vremena za nju, ali onda nekako to vrijeme što smo zajedno puno smo bolje koristili, sad kako sam cijeli dan kući pa kao imamo vremena pa ništa ne napravimo. Prije je puno konkretnije bilo potrošeno vrijeme.
I: Kako se dogovarate međusobno oko odgoja, tko je uključeniji?
M1: Pa nemamo nikakva striktna pravila i dogovore, nego nekako načelno isto, a ako neke stvari još želimo provjerit to onda kad one zaspu ili kad nisu tu onda se dogovaramo kako odlučit.
I: Jeste li se ikad savjetovali sa drugim roditeljima?
M1: Pa jesmo dosta pričali, ja dosta pričam sa svojim prijateljicama, a mislim da i muž priča, možda ne s dečkima nego kad smo s parovima, onda da.
I: Što biste naveli kao užitak a što kao izazov u Vašem roditeljstvu?
M1: Užitak je to vrijeme provedeno s njima, djeca jako puno ljubavi imaju i to neizmjerno dijele i osmjesi i zagrljaji i poljupci i sve, a izazov pa šta ja znam nekako ih izvest na pravi put u ovim ludim vremenima.
I: Određujete li pravila i granice djetetu, i kako postupate ako ih dijete ne poštuje, kažnjavate li ih?
M1: Jesmo određujemo, ali nekad češće popustimo, mislim ne češće nego često popustimo iz razloga jer budemo ili umorni ili nekad je lakše popustit nego se možda borit, a kažnjavamo to su tipa sitnice ne možeš mobitel, ne možeš u babe jer nisi poslušala, jer nisi napravila…, i tu bi mogli bit malo čvršći.
I: Nagrađujete li djecu za poslušnost?
M1: Pa ne nagrađuje se konkretno „e to si sad super napravila pa ćeš sad to dobit“, nego na dnevnoj bazi dobije nekakve nagrade, a sad nikad ne dobije rečenicu „to ti je zbog toga“, nego eto jednostavno joj nešto damo napravimo ili kupimo.
I: Razlikuje li se odgoj vašeg djeteta s obzirom na odgoj vaših roditelja? Jesu li Vaši roditelji bili stroži nego što ste Vi kao roditelj?
M1: Pa je, načinom isto, u smislu želim da one budu odgajane isto kao što smo i mi odgajani, sa onim nekakvim pravim postavama šta je dobro šta ne, šta se smije šta ne, ali mislim da uvjetno rečeno mi to radimo bolje u smislu, mislim to ružno zvuči, ali više ljubavi iskazujemo, ja se na primjer ne sjećam da su mi roditelji ikad ili nekad kroz moje djetinjstvo rekli volim te ili poljubili me, to jednostavno nije bila opcija, dok mi recimo njih i grlimo i ljubimo konstantno i ono tisuću puta dnevno kažemo volim te. A u smislu nagrađivanja dajemo nekakve nagrade jer mi to sad možemo priuštiti a oni to nisu mogli, a i drugačija su bila vremena pa se to i promijenilo, mislim da je sama srž odgoja ista.
I: Razlikuju li se postupci s obzirom na prvo i drugo dijete i s obzirom na godine djeteta?

M1: Mislim da smo mi sad opušteniji, iste stvari radimo ali u smislu smo opušteniji da ne skačemo na svaki plać mlađe kćeri jer znamo da joj nije ništa, a sa starijom to nismo znali pa smo isprepadani bili cijelo vrijeme, a sad smo mirniji nekako, ali jedino u tom je razlika za sada.

I: Percepcija utjecaja Vašeg roditeljstva na djetetovo ponašanje?
M1: Mislim da dobro radimo, ona je još mala pa i ne znamo jesmo li to dobro napravili ili nismo, a ono borba je svaki dan, ali manje-više mislim da je okej.
I: Što za vas znači roditeljstvo? Percepcija Vlastitog roditeljstva (kako sami sebe vidite kao roditelja, smatrate li da se vaš odgoj razlikuje od partneričinog)?
M1: Pa mislim da ih odgajamo isto, roditeljstvo je trenutno jedna velika sreća i ispunjenje ali isto tako i jedan veliki umor, ali opet na kraju dana koliko god si umoran toliko si i sretan, mi kad legnemo navečer i prepričavamo dan onda budemo sretni i smiješno nam je kako su one bile dobre, šta su napravile ili nisu. Sretni smo, užasno je umorno i umarajuće ali je zadovoljavajuće.

Mjesto: Makarska
Datum: 08.04.2021.
Vrijeme: 12:30h
Sugovornik: O2

I: Spol?
O2: Muško.
I: Koliko imate godina?
O2: Pedeset dvi.
I: Radni status?
O2: Zaposlen kao trener vaterpola.
I: Duljina radnog vremena?
O2: Tri sata.
I: Zadovoljstvo trudnoćom, je li bila planirana ili ne?
O2: Trudnoća me iznenadila kao i svakoga ali nije bila neočekivana, bio sam bio zadovoljan.
I: Koliko članova ima u vašem kućanstvu?
O2: Rastavljen sam i sada živim sa novom ženom, našim zajedničkim sinom i njenom kćerkom iz prvog braka.
I: Koliko godina ste već roditelji?
O2: Imam kćer iz prvog braka koja je rođena 2005g. i sina koji je rođen 2020g.
I: Koliko vremena provodite sa vašom djecom?
O2: Skoro svo slobodno vrijeme.
I: Koliko ste bliski s djetetom (tko ima bliži odnos)?
O2: Imam dosta blizak odnos sa djecom ali mislim da majka ima bliži odnos.
I: Utječe li posao na vaš odgoj i odnos s djetetom?
O2: pozitivno utječe zato jer mi kćer trenira vaterpolo pa ima bliži odnos sa mnom a ne utječe nikako na odgoj sa mlađim djetetom jer mi posao relativno kratko traje.
I: Kako se dogovarate međusobno oko odgoja, tko je uključeniji?
O2: Dogovaramo se lako sa razumijevanjem, a majka je uključenija.
I: Jeste li se ikad savjetovali sa drugim roditeljima?
O2: Ponekad se savjetujem a ponekad potražim odgovore na Google-u.
I: Što biste naveli kao užitak a što kao izazov u Vašem roditeljstvu?
O2: Kao užitak naveo bi uživanje u rastu i razvoju malog bića kako raste i napreduje ,čarolija života, a to je ujedno i izazov da se to malo biće dovede do točke da bude sam svoj, sposoban da se brine o sebi.
I: Određujete li pravila i granice djetetu, i kako postupate ako ih dijete ne poštuje, kažnjavate li ih?
O2: Mislim da sam blag roditelj koji pokušava razgovorom riješiti sve probleme, nisam sklon kažnjavanju naravno da treba postaviti određena pravila kojih se treba pridržavati, a opet ako se prekrše treba kroz razgovor naći rješenje.
I: Nagrađujete li djecu za poslušnost?
O2: Sklon sam nagrađivanju djece.
I: Razlikuje li se način na koji vi odgajate Vašu djecu s obzirom na to kako su Vaši roditelji odgajali Vas? Jesu li Vaši roditelji bili stroži nego što ste Vi kao roditelj?
O2: Razlikuje se odgoj djece mojih roditelja, koje bi nazvao dosta strogim i autoritarnim, sa jasno određenim pravilima igre.
I: Razlikuju li se postupci s obzirom na prvo i drugo dijete i s obzirom na godine djeteta (ako imate više djece)?

O2: Pošto je velika razlika između dobi moje dvoje djece a i razlike u spolu teško je odgovoriti na to pitanje. Za sada nema razlike.
I: Percepcija utjecaja Vašeg roditeljstva na djetetovo ponašanje?
O2: Mislim da moj preblagi odnos sa starijim djetetom možda i nije najbolje rješenje, jer se stječe dojam prijateljstva a gubi se malo odnos autoriteta roditelja prema djetetu, opet sa druge strane dijete razvija svoj način mišljenja i ima svoj stav koje može izraziti što vjerojatno ne bi bilo tako u slučaju strogog oca.
I: Što za Vas znači roditeljstvo? Percepcija Vlastitog roditeljstva (kako sami sebe vidite kao roditelja, smatrate li da se vaš odgoj razlikuje od partneričinog)?
O2: Roditeljstvo mi predstavlja jednu najvažniju ulogu u životu, i tu ulogu pokušavam odigrati najbolje što mogu, stalno se obrazujući i učeći kako bi se što bolje nosio sa izazovima modernog života, Pošto su mi djeca različitog godišta dosta sam se promijenio u godinama u mome razmišljanju i odnosu prema životu i odgoju općenito. U mladosti su bili jedni prioriteti a u ovim zrelijim godinama drugi.

Mjesto: Makarska
Datum: 08.04.2021.
Vrijeme: 12:00h
Sugovornik: M2

I: Spol?
M2: Žensko.
I: Koliko imate godina?
M2: Četrdeset jednu.
I: Radni status?
M2: Zaposlena, trenutno na porodiljnom.
I: Duljina radnog vremena?
M2: Osam sati.
I: Zadovoljstvo trudnoćom, je li bila planirana ili ne?
M2: Planirana, možda prva nije bila planirana.
I: Koliko članova ima u vašem kućanstvu?
M2: Četiri.
I: Koliko godina ste već roditelji?
M2: Ja sam roditelj već osamnaest godina, sin će u deseti mjesec napuniti 18 godina.
I: Koliko vremena provodite sa vašom djecom?
M2: S najmlađim trenutno dvadeset četiri sata, a dok sam bila zaposlena nekih 4-5 sati.
I: Koliko ste bliski s djetetom?
M2: Jako sam bliska s djecom.
I: Je li posao utjecao na vaš odgoj i odnos s djetetom?
M2: Da, na primjer moja su se djeca morala osamostalit prije nego što su se neka druga djeca osamostalila, sa dvije godine su krenuli u jaslice, sa 12-13 godina su sebi morali podgrijat ručak, ali opet mislim da su to neke normalne stvari, na taj isti način bi djecu učila i da sam doma stalno.
I: Kako se dogovarate međusobno oko odgoja, tko je uključeniji?
M2: Nastojimo zajednički donijeti odluke.
I: Jeste li se ikad savjetovali sa drugim roditeljima?
M2: Da.
I: Što biste naveli kao užitak a što kao izazov u Vašem roditeljstvu?
M2: Samo roditeljstvo je užitak, koji donosi mnogo izazova, sve je s jedne strane i užitak i izazov. Školovanje je izazov, trebaš pomagat djetetu ne možeš ga baš samo tako ostavit samog bez pomoći.
I: Određujete li pravila i granice djetetu, i kako postupate ako ih dijete ne poštuje, kažnjavate li ih?
M2: Ne kažnjavam ih fizički, ali moraju postojat granice, treba se znat tko je roditelj a tko dijete, treba postojat autoritet, granice se moraju poštivat, npr. oduzimanje mobitela, nešto što je njima u tom trenutku najbitnije to im se malo uskrati.
I: Nagrađujete li djecu za poslušnost?
M2: Ne u smislu da sad ako me poslušala da ću joj dat novac ili nešto, ali kažem bravo ili u tom smislu.
I: Razlikuje li se način na koji vi odgajate Vašu djecu s obzirom na to kako su Vaši roditelji odgajali Vas? Jesu li Vaši roditelji bili stroži nego što ste Vi kao roditelj?
M2: Razlikuje se u tome što je mene moja majka tukla, a ja njih nisam nikad udarila, moja majka je više vremena posvećivala kući, čišćenju, pranju, dok se ja više bavim djecom nego kućom.
I: Razlikuju li se postupci s obzirom na prvo i drugo dijete i s obzirom na godine djeteta (ako imate više djece)?

M2: Da, misliš da odgajaš isto to dvoje djece, stariji sin meni nije htio pomagat kad se rodila seka, a kćer sad kad se rodio polubrat ima sama želju mi pomoć. Ja njih učim isto nema razlike u muškim i ženskim poslovima.
I: Percepcija utjecaja Vašeg roditeljstva na djetetovo ponašanje?
M2: Ja mislim da sam do sad napravila dobar posao, imam nekakav *feedback*, povjeravaju mi se kad nastane problem, nisu me „razapeli" s obzirom da sad imam dijete sa drugim čovjekom, znači i dalje smo super svi i funkcioniramo i to mi daje nekakvu poruku da sam do sad sve dobro napravila.
I: Što za Vas znači roditeljstvo? Percepcija Vlastitog roditeljstva (kako sami sebe vidite kao roditelja, smatrate li da se vaš odgoj razlikuje od partneričinog)?
M2: Moj i mužev stil trenutno se razlikuje jer smatram da su očevi puno više tu da zabavljaju djecu a majke su te koje provode strogoću, tako je meni moj otac sve dopušta a majka je bila ta koja je postavljala granice, tako je i ovdje. On će dopustit sve, a ja moram granice postavljat. Ali na primjer djeca će opet voljet više majku, jer djeca vole red, disciplinu.

Mjesto: Makarska
Datum: 09.04.2021.
Vrijeme: 18:30h
Sugovornik: O3

I: Spol?
O3: Muško.
I: Koliko imate godina?
O3: Trideset osam.
I: Radni status?
O3: Zaposlen.
I: Duljina radnog vremena?
O3: Osam sati.
I: Zadovoljstvo trudnoćom, je li bila planirana ili ne?
O3: Manje-više je.
I: Koliko članova ima u vašem kućanstvu?
O3: Četiri člana.
I: Koliko godina ste već roditelji?
O3: Dvanaest godina.
I: Koliko vremena provodite sa vašom djecom?
O3: Kad dođem s posla oko podne, ako su oni kući onda oko osam sati.
I: Jeli imate blizak odnos s djecom?
O3: Pa da.
I: Utječe li posao na vaš odgoj i odnos s djetetom?
O3: Pa moj i baš nije koliko suprugin utječe.
I: Kako se dogovarate međusobno oko odgoja, tko je uključeniji?
O3: Zajedno odlučujemo.
I: Jeste li se ikad savjetovali sa drugim roditeljima?
O3: Pa nešto onako kroz priču, tako da jesam.
I: Što biste naveli kao užitak a što kao izazov u Vašem roditeljstvu?
O3: Užitak je njihov uspjeh u sportu u školi, a izazov opet, znači navesti ih na pravi put pokazat što je loše a što ne.
I: Određujete li pravila i granice djetetu, i kako postupate ako ih dijete ne poštuje, kažnjavate li ih?
O3: Da.
I: Nagrađujete li djecu za poslušnost?
O3: Naravno.
I: Razlikuje li se način na koji vi odgajate Vašu djecu s obzirom na to kako su Vaši roditelji odgajali Vas? Jesu li Vaši roditelji bili stroži nego što ste Vi kao roditelj?
O3: Pa većinom je isto ali ima tu nekih razlika, recimo kad ja gledam kako su mene odgajali pa onda tu nešto mijenjam. Moji roditelji nisu bili strogi, čak sam ja možda malo stroži u nekim stvarima.
I: Razlikuju li se postupci s obzirom na prvo i drugo dijete i s obzirom na godine djeteta (ako imate više djece)?
O3: Pa malo, mlađi je malo življi pa se borimo s njim.
I: Percepcija utjecaja Vašeg roditeljstva na djetetovo ponašanje?
O3: Mislim da pozitivno utječe na djecu moj odgoj.
I: Što za Vas znači roditeljstvo? Percepcija Vlastitog roditeljstva (kako sami sebe vidite kao roditelja, smatrate li da se vaš odgoj razlikuje od partneričinog)?

O3: Roditeljstvo je jedna vrsta izazova, naspram supruge ima malo razlike ja sam više stroži od nje, ja kad kažem jednom mene se posluša, dok žena mora više puta reći.

Mjesto: Makarska
Datum: 09.04.2021.
Vrijeme: 18:40h
Sugovornik: M3

I: Spol?
M3: Žensko.
I: Koliko imate godina?
M3: Trideset sedam.
I: Radni status?
M3: Zaposlena.
I: Duljina radnog vremena?
M3: Osam sati.
I: Zadovoljstvo trudnoćom, je li bila planirana ili ne?
M3: Pa nisu bile planirane ali nisu bile ni neželjene.
I: Koliko članova ima u vašem kućanstvu?
M3: Četiri člana.
I: Koliko godina ste već roditelji?
M3: Dvanaest godina.
I: Koliko vremena provodite sa vašom djecom?
M3: Popodne pet do šest sati dok ne odemo leći, ovisno opet kad im je škola.
I: Koliko ste bliski s djetetom (tko ima bliži odnos)?
M3: Autoritet je muž, a ja sam više ona prijateljska strana, e sad koliko će se to danas sutra pokazat dobrim vidjet ćemo.
I: Utječe li posao na vaš odgoj i odnos s djetetom?
M3: Utječe, naprimjer kad je sezona, tih osam sati iscrpi, ja ne mogu doći kući i biti skroz spremna za njih dvojicu, treba mi ono malo nešto da se napunim, pa da mogu njihove želje ispunjavat, ali dobro to je samo dva tri mjeseca.
I: Kako se dogovarate međusobno oko odgoja, tko je uključeniji?
M3: U hodu, tko je kući taj odlučuje za neke sitnice, a kod bitnijih stvari se zajedno dogovaramo.
I: Jeste li se ikad savjetovali sa drugim roditeljima?
M3: Uvijek pričaš sa roditeljima i čuješ šta je kod njih prošlo bolje ili manje bolje, i onda to pokušaš primijenit ako smatraš da je to dobro.
I: Što biste naveli kao užitak a što kao izazov u Vašem roditeljstvu?
M3: Izazov je izaći sa mlađim na kraj kad nešto naumi a muža nema, to je popriličan izazov jer ne odustaje, a sa druge strane užitak je kad smo svi skupa u kući, kad mobiteli nisu glavna stvar između nas, ili se gleda film ili kad negdje idemo.
I: Određujete li pravila i granice djetetu, i kako postupate ako ih dijete ne poštuje, kažnjavate li ih?
M3: Da izbrišemo igrice na mobitelu. Mi smo bili tog stava da su dozvoljene igrice svaki dan u tjednu sve dok su ocjene dobre, ali kad su ocjene postale lošije to im je skroz uskratilo na manje vrijeme korištenja.
I: Nagrađujete li djecu za poslušnost?
M3: Naravno.
I: Razlikuje li se način na koji vi odgajate Vašu djecu s obzirom na to kako su Vaši roditelji odgajali Vas? Jesu li Vaši roditelji bili stroži nego što ste Vi kao roditelj?
M3: Trudim se da ih odgajam isto kao što su mene moji ali opet današnjica ti to ne može omogućiti na taj neki način, trudim se da se znaju neka pravila kako su i mene moji učili.
I: Razlikuju li se postupci s obzirom na prvo i drugo dijete i s obzirom na godine djeteta?
M3: Jesu, jer karakterno njih dvoje nisu isti.
I: Percepcija utjecaja Vašeg roditeljstva na djetetovo ponašanje?
M3: Mislim da dobro utječe na djecu, ne vidim nekakav negativan učinak.
I: Što za Vas znači roditeljstvo? Percepcija Vlastitog roditeljstva (kako sami sebe vidite kao roditelja, smatrate li da se vaš odgoj razlikuje od partneričinog)?
M3: Sigurno da se razlikuje s obzirom na autoritet. Super mi je sad kad su već dovoljno odrasli i mogu pokazat odgovornost da mogu ostat kratko vrijeme sami. Roditeljstvo mi je super i ništa ne bi mijenjala ali da idem na još jedno dijete to nikako.

Mjesto: Makarska
Datum: 10.04.2021.
Vrijeme: 16:00h
Sugovornik: O4

I: Spol?
O4: Muški.
I: Koliko imate godina?
O4: Trideset sedam.
I: Radni status?
O4: Samo-zaposlen.
I: Duljina radnog vremena?
O4: Proizvoljna.
I: Zadovoljstvo trudnoćom, je li bila planirana ili ne?
O4: Da.
I: Koliko članova ima u vašem kućanstvu?
O4: Četiri člana.
I: Koliko godina ste već roditelji?
O4: Četiri.
I: Koliko vremena provodite sa vašom djecom?
O4: Mnogo.
I: Koliko ste bliski s djetetom (tko ima bliži odnos)?
O4: Podjednako.
I: Utječe li posao na vaš odgoj i odnos s djetetom?
O4: Ne.
I: Kako se dogovarate međusobno oko odgoja, tko je uključeniji?
O4: Žena je glavna.
I: Jeste li se ikad savjetovali sa drugim roditeljima?
O4: Ne.
I: Što biste naveli kao užitak a što kao izazov u Vašem roditeljstvu?
O4: Nisu mi odvojive te kategorije.
I: Određujete li pravila i granice djetetu, i kako postupate ako ih dijete ne poštuje, kažnjavate li ih?
O4: Određujemo pravila i granice i kažnjavamo neposlušnost.
I: Nagrađujete li djecu za poslušnost?
O4: Da.
I: Razlikuje li se način na koji vi odgajate Vašu djecu s obzirom na to kako su Vaši roditelji odgajali Vas? Jesu li Vaši roditelji bili stroži nego što ste Vi kao roditelj?
O4: Razlikuje se mnogo. Njihov je bio konzervativan, starinski način odgoja, moj je liberalniji.
I: Razlikuju li se postupci s obzirom na prvo i drugo dijete i s obzirom na godine djeteta (ako imate više djece)?
O4: Da, s drugim djetetom zbog iskustva lakše postavljam granice.
I: Percepcija utjecaja Vašeg roditeljstva na djetetovo ponašanje?
O4: Pozitivan utjecaj.
I: Što za Vas znači roditeljstvo? Percepcija Vlastitog roditeljstva (kako sami sebe vidite kao roditelja, smatrate li da se vaš odgoj razlikuje od partneričinog)?
O4: Najljepši i najteži posao. Partnerica i ja se upotpunjujemo.

Mjesto: Makarska
Datum: 10.04.2021.
Vrijeme: 16:10h
Sugovornik: M4

I: Spol?
M4: Žensko.
I: Koliko imate godina?
M4: Trideset šest.
I: Radni status?
M4: Zaposlena.
I: Duljina radnog vremena?
M4: Pet do šest sati.

I: Zadovoljstvo trudnoćom, je li bila planirana ili ne?
M4: Da, bila je planirana.
I: Koliko članova ima u vašem kućanstvu?
M4: Četiri.
I: Koliko godina ste već roditelji?
M4: Četiri.
I: Koliko vremena provodite sa vašom djecom?
M4: Svo vrijeme, osim ono kad sam na poslu.
I: Koliko ste bliski s djetetom (tko ima bliži odnos)?
M4: Podjednako.
I: Utječe li posao na vaš odgoj i odnos s djetetom?
M4: Ne.
I: Kako se dogovarate međusobno oko odgoja, tko je uključeniji?
M4: Ravnopravno.
I: Jeste li se ikad savjetovali sa drugim roditeljima?
M4: Rijetko.
I: Što biste naveli kao užitak a što kao izazov u Vašem roditeljstvu?
M4: Izazov: natjerati ih da jedu zdravu hranu, užitak: sve ostalo.
I: Određujete li pravila i granice djetetu, i kako postupate ako ih dijete ne poštuje, kažnjavate li ih?
M4: Određujem, kažnjavao ih oduzimanje nekih užitaka (mobitel, slatkiši itd…)
I: Nagrađujete li djecu za poslušnost?
M4: Za neke ekstremne stvari, da, npr. vađenje krvi i slično.
I: Razlikuje li se način na koji vi odgajate Vašu djecu s obzirom na to kako su Vaši roditelji odgajali Vas? Jesu li Vaši roditelji bili stroži nego što ste Vi kao roditelj?
M4: Razlikuje. Češće su nas kažnjavali, čak i fizički ponekad.
I: Razlikuju li se postupci s obzirom na prvo i drugo dijete i s obzirom na godine djeteta (ako imate više djece)?
M4: Ne razlikuju.
I: Percepcija utjecaja Vašeg roditeljstva na djetetovo ponašanje?
M4: Pozitivno, nadam se.
I: Što za Vas znači roditeljstvo? Percepcija Vlastitog roditeljstva (kako sami sebe vidite kao roditelja, smatrate li da se vaš odgoj razlikuje od partneričinog)?
M4: Kao dosta liberalnom, imamo isti odgoj.

Mjesto: Makarska
Datum: 10.04.2021.
Vrijeme: 18:00h
Sugovornik: O5

I: Spol?
O5: Muško.
I: Koliko imate godina?
O5: Trideset osam.
I: Radni status?
O5: Zaposlen
I: Duljina radnog vremena?
O5: Osam sati.
I: Zadovoljstvo trudnoćom, je li bila planirana ili ne?
O5: Obje su bile planirane.
I: Koliko članova ima u vašem kućanstvu?
O5: Četiri člana plus pas.
I: Koliko godina ste već roditelji?
O5:Deset i pol.
I: Koliko vremena provodite sa vašom djecom?
O5: Trudim se svo slobodno vrijeme provesti s njima.
I: Koliko ste bliski s djetetom (tko ima bliži odnos)?
O5: Obožavaju me.
I: Utječe li posao na vaš odgoj i odnos s djetetom?
O5: U nekim samo segmentima utječe.
I: Kako se dogovarate međusobno oko odgoja, tko je uključeniji?

O5: Podjednako smo uključeni sve dogovorom rješavamo,
I: Jeste li se ikad savjetovali sa drugim roditeljima?
O5: Na kavi kroz razgovor, da.
I: Što biste naveli kao užitak a što kao izazov u Vašem roditeljstvu?
O5: Užitak je provođenje vremena s djecom, a izazov izvesti ih na pravi put.
I: Određujete li pravila i granice djetetu, i kako postupate ako ih dijete ne poštuje, kažnjavate li ih?
O5: Pravila i granice postoje, a pokušavam ih ne kažnjavati, nego ih razgovorom usmjeriti kad prekrše granicu.
I: Nagrađujete li djecu za poslušnost?
O5: Samo riječima.
I: Razlikuje li se način na koji vi odgajate Vašu djecu s obzirom na to kako su Vaši roditelji odgajali Vas? Jesu li Vaši roditelji bili stroži nego što ste Vi kao roditelj? (koje su razlike)
O5: Razlikuje se dosta s obzirom na užurbanost života.
I: Razlikuju li se postupci s obzirom na prvo i drugo dijete i s obzirom na godine djeteta (ako imate više djece)?
O5: Nema razlike, samo greške od prvog pokušavam ispravit kod drugog.
I: Percepcija utjecaja Vašeg roditeljstva na djetetovo ponašanje?
O5: Mislim da pozitivno utječem na njih.
I: Što za Vas znači roditeljstvo? Percepcija Vlastitog roditeljstva (kako sami sebe vidite kao roditelja, smatrate li da se vaš odgoj razlikuje od partneričinog)?
O5: Roditeljstvo je ključ uspješne i sretne obitelji. Percepcija mog roditeljstva je da budu dobro odgojeni i privrženi obitelji cijeli život.

Mjesto: Makarska
Datum: 10.04.2021.
Vrijeme: 18:10h
Sugovornik: M5

I: Spol?
M5: Žensko.
I: Koliko imate godina?
M5: Trideset devet.
I: Radni status?
M5: Zaposlena.
I: Duljina radnog vremena?
M5: Osam sati.
I: Zadovoljstvo trudnoćom, je li bila planirana ili ne?
M5: Itekako planirana i željena.
I: Koliko članova ima u vašem kućanstvu?
M5: Četiri plus pas.
I: Koliko godina ste već roditelji?
M5: Deset i pol prekrasnih godina.
I: Koliko vremena provodite sa vašom djecom?
M5: Svo slobodno vrijeme.
I: Koliko ste bliski s djetetom (tko ima bliži odnos)?
M5: Puno, možda čak i previše.
I: Utječe li posao na vaš odgoj i odnos s djetetom?
M5: Trudim se da ne utječe, pokušavam posao ostavit na poslu.
I: Kako se dogovarate međusobno oko odgoja, tko je uključeniji?
M5: Pa mislim podjednako.
I: Jeste li se ikad savjetovali sa drugim roditeljima?
M5: Često, o mnogim temama, od vrtića, škole, logopeda, treninga, pa do pripreme za pubertet.
I: Što biste naveli kao užitak a što kao izazov u Vašem roditeljstvu?
M5: Užitak je biti što više sa djecom, grliti se maziti, a izazov izvesti ih na pravi put.
I: Određujete li pravila i granice djetetu, i kako postupate ako ih dijete ne poštuje, kažnjavate li ih?
M5: Pravila i granice postoje, kazne ne postoje, ukoliko je potrebno kazniti to je oduzimanje mobitela, ali rijetko.
I: Nagrađujete li djecu za poslušnost?
M5: Ponekad.
I: Razlikuje li se način na koji vi odgajate Vašu djecu s obzirom na to kako su Vaši roditelji odgajali Vas? Jesu li Vaši roditelji bili stroži nego što ste Vi kao roditelj?

M5: Iako puno učimo od naših roditelja, ipak se mnogo razlikujemo. Moji roditelji su bili stroži malo, ali su zato prema unucima preblagi, ne postoji strogoća, razmazuju ih i sve ugađaju.
I: Razlikuju li se postupci s obzirom na prvo i drugo dijete i s obzirom na godine djeteta (ako imate više djece)?
M5: Pa mislim da se razlikuju, jer je prvo dijete prvo i sve je dopušteno, ipak sa drugim postoje malo stroža pravila.
I: Percepcija utjecaja Vašeg roditeljstva na djetetovo ponašanje?
M5: Nadam se pozitivno, ispunjeno smijehom, ljubavlju i razumijevanjem.
I: Što za Vas znači roditeljstvo? Percepcija Vlastitog roditeljstva (kako sami sebe vidite kao roditelja, smatrate li da se vaš odgoj razlikuje od partneričinog)?
M5: Roditeljstvo je nešto najljepše što mi se moglo dogoditi. Ne postoji veća ljubav od ljubavi roditelja prema djetetu.

Mjesto: Makarska
Datum: 11.04.2021.
Vrijeme: 19:00h
Sugovornik: O6

I: Spol?
O6: Muško.
I: Koliko imate godina?
O6: Četrdeset jednu.
I: Radni status?
O6: Zaposlen.
I: Duljina radnog vremena?
O6: Osam sati.
I: Zadovoljstvo trudnoćom, je li bila planirana ili ne?
O6: Prva nije bila planirana, a druga je.
I: Koliko članova ima u vašem kućanstvu?
O6: Četiri člana.
I: Koliko godina ste već roditelji?
O6: Sedamnaest godina.
I: Koliko vremena provodite sa vašom djecom?
O6: Par sati na dan.
I: Koliko ste bliski s djetetom (tko ima bliži odnos)?
O6: Djeca bliža sa majkom jer sam ja stroži.
I: Utječe li posao na vaš odgoj i odnos s djetetom?
O6: Djeca su već dovoljno odrasla tako da nema utjecaja na njih.
I: Kako se dogovarate međusobno oko odgoja, tko je uključeniji?
O6: Kako su već stariji malo je teže utjecati na njih, oboje smo dovoljno uključeni.
I: Jeste li se ikad savjetovali sa drugim roditeljima?
O6: Dok su bili mlađi više sam razgovarao sa prijateljima o tome, sad toliko i ne.
I: Što biste naveli kao užitak a što kao izazov u Vašem roditeljstvu?
O6: Užitak je biti mladi roditelj, a izazov izvest ih na pravi put.
I: Određujete li pravila i granice djetetu, i kako postupate ako ih dijete ne poštuje, kažnjavate li ih?
O6: Malo je teže određivat granice ali u svakom slučaju bude kažnjavanja.
I: Nagrađujete li djecu za poslušnost?
O6: Da.
I: Razlikuje li se način na koji vi odgajate Vašu djecu s obzirom na to kako su Vaši roditelji odgajali Vas? Jesu li Vaši roditelji bili stroži nego što ste Vi kao roditelj?
O6: Moji roditelji su bili puno stroži, ja pokušavam održavat strogoću ali u puno manjim količinama.
I: Razlikuju li se postupci s obzirom na prvo i drugo dijete i s obzirom na godine djeteta (ako imate više djece)?
O6: Svakako. Prvi i drugi sin su karakterno drugačiji, pa se prilagođavamo.
I: Percepcija utjecaja Vašeg roditeljstva na djetetovo ponašanje?
O6: Za sad pozitivno utječe na njih.
I: Što za Vas znači roditeljstvo? Percepcija Vlastitog roditeljstva (kako sami sebe vidite kao roditelja, smatrate li da se vaš odgoj razlikuje od partneričinog)?
O6: Kao roditelj sam dosta strog i mislim da je to dosta bitno kako bi ih izveo na pravi put, ma koliko god teško bilo roditeljstvo je i izazov i užitak.

Mjesto: Makarska
Datum: 11.04.2021.
Vrijeme: 19:15h
Sugovornik: M6

I: Spol?
M6: Žensko.
I: Koliko imate godina?
M6: Četrdeset.
I: Radni status?
M6: Zaposlena.
I: Duljina radnog vremena?
M6: Osam sati dnevno.
I: Zadovoljstvo trudnoćom, je li bila planirana ili ne?
M6: Prva nije bila planirana, a druga je i bilo mi je dosta teško tokom druge zbog problema sa dijabetesom.
I: Koliko članova ima u vašem kućanstvu?
M6: Četiri člana.
I: Koliko godina ste već roditelji?
M6: Već sedamnaest godina.
I: Koliko vremena provodite sa vašom djecom?
M6: Otprilike par sati na dan, zavisi kad radim i kad je njima škola.
I: Koliko ste bliski s djetetom (tko ima bliži odnos)?
M6: Mislim da sam dosta bliska s djecom, i da su bliži sa mnom nego s ocem.
I: Utječe li posao na vaš odgoj i odnos s djetetom?
M6: Svatko ima svoje neke obaveze što posao što škola, navečer smo većinom svi skupa.
I: Kako se dogovarate međusobno oko odgoja, tko je uključeniji?
M6: Teško se dogovaramo, ja sam popustljiva, a otac je strog, ali smo oboje uključeni u donošenju odluka.
I: Jeste li se ikad savjetovali sa drugim roditeljima?
M6: Da, naravno, pričamo sa drugima i razmjenjujemo mišljenja.
I: Što biste naveli kao užitak a što kao izazov u Vašem roditeljstvu?
M6: Užitak je provođenje vremena s njima, a izazov je napraviti od njih dobre i razumne ljude.
I: Određujete li pravila i granice djetetu, i kako postupate ako ih dijete ne poštuje, kažnjavate li ih?
M6: Teško je u današnje vrijeme određivati pravila i granice, ali se ipak trudimo, i tu i tamo bude neka kazna.
I: Nagrađujete li djecu za poslušnost?
M6: Svakako.
I: Razlikuje li se način na koji vi odgajate Vašu djecu s obzirom na to kako su Vaši roditelji odgajali Vas? Jesu li Vaši roditelji bili stroži nego što ste Vi kao roditelj?
M6: Da razlikuje se, moji su roditelji bili strogi u odgoju, a razlikuje i po tome što su danas drugačija vremena i okolina.
I: Razlikuju li se postupci s obzirom na prvo i drugo dijete i s obzirom na godine djeteta (ako imate više djece)?
M6: Razlikuju, sa prvim smo bili plašljivi, a sa drugim je bilo drugačije.
I: Percepcija utjecaja Vašeg roditeljstva na djetetovo ponašanje?
M6: Pa ja mislim da je pozitivan moj utjecaj.
I: Što za Vas znači roditeljstvo? Percepcija Vlastitog roditeljstva (kako sami sebe vidite kao roditelja, smatrate li da se vaš odgoj razlikuje od partneričinog)?
M6: Koliko je teško biti u današnje vrijeme roditelj, toliko je i nešto najvrijednije što ti život može podariti. Mislim da sam dosta osjetljiva i popustljiva i da me doživljavaju kao prijatelja, dok je muž malo suprotan što je i bolje.

Mjesto: Makarska
Datum: 12.04.2021.
Vrijeme: 10:00h
Sugovornik: O7

I: Spol?
O7: Muško.
I: Koliko imate godina?
O7: Četrdeset pet.
I: Radni status?

O7: Zaposlen.
I: Duljina radnog vremena?
O7: Osam sati.
I: Zadovoljstvo trudnoćom, je li bila planirana ili ne?
O7: Obje su bile planirane.
I: Koliko članova ima u vašem kućanstvu?
O7: Četiri člana.
I: Koliko godina ste već roditelji?
O7: Petnaest godina smo roditelji.
I: Koliko vremena provodite sa vašom djecom?
O7: Kada nisam na poslu onda sam s njima.
I: Koliko ste bliski s djetetom (tko ima bliži odnos)?
O7: Imamo blizak odnos, ali možda je tu većeg utjecaja majčinska ljubav.
I: Utječe li posao na vaš odgoj i odnos s djetetom?
O7: Ne utječe.
I: Kako se dogovarate međusobno oko odgoja, tko je uključeniji?
O7: Međusobno se dogovaramo.
I: Jeste li se ikad savjetovali sa drugim roditeljima?
O7: Ne.
I: Što biste naveli kao užitak a što kao izazov u Vašem roditeljstvu?
O7: Izazov je biti roditelj i napraviti od njih ljude, a samo vrijeme provedeno tokom godina s njima je užitak.
I: Određujete li pravila i granice djetetu, i kako postupate ako ih dijete ne poštuje, kažnjavate li ih?
O7: Granice postoje, kazne su rijetke ali ih bude.
I: Nagrađujete li djecu za poslušnost?
O7: Ne.
I: Razlikuje li se način na koji vi odgajate Vašu djecu s obzirom na to kako su Vaši roditelji odgajali Vas? Jesu li Vaši roditelji bili stroži nego što ste Vi kao roditelj?
O7: Moji roditelji su bili dosta strogi, ja sam strog ali ne toliko. Pokušavam na malo drugačiji način odgajat ih.
I: Razlikuju li se postupci s obzirom na prvo i drugo dijete i s obzirom na godine djeteta (ako imate više djece)?
O7: Razlikuju se i s obzirom na prvo i drugo dijete i s obzirom na godine.
I: Percepcija utjecaja Vašeg roditeljstva na djetetovo ponašanje?
O7: Mislim da je pozitivno.
I: Što za Vas znači roditeljstvo? Percepcija Vlastitog roditeljstva (kako sami sebe vidite kao roditelja, smatrate li da se vaš odgoj razlikuje od partneričinog)?
O7: Na isti način odgajamo djecu supruga i ja, možda sam ja malo stroži ali na taj način se nadopunjujemo.

Mjesto: Makarska
Datum: 12.04.2021.
Vrijeme: 10:15h
Sugovornik: M7

I: Spol?
M7: Žensko.
I: Koliko imate godina?
M7: Četrdeset tri.
I: Radni status?
M7: Zaposlena.
I: Duljina radnog vremena?
M7: Osam sati dnevno.
I: Zadovoljstvo trudnoćom, je li bila planirana ili ne?
M7: Dvije planirane trudnoće.
I: Koliko članova ima u vašem kućanstvu?
M7: Četiri člana.
I: Koliko godina ste već roditelji?
M7: Već petnaest godina smo roditelji.
I: Koliko vremena provodite sa vašom djecom?
M7: Koliko god je moguće, pet do šest sati dnevno.
I: Koliko ste bliski s djetetom (tko ima bliži odnos)?
M7: Dosta blizak odnos imamo, mislim da su bliži sa mnom nego s ocem.

I: Utječe li posao na vaš odgoj i odnos s djetetom?
M7: Ne utječe.
I: Kako se dogovarate međusobno oko odgoja, tko je uključeniji?
M7: Međusobno se nadopunjujemo.
I: Jeste li se ikad savjetovali sa drugim roditeljima?
M7: Pa i nismo baš.
I: Što biste naveli kao užitak a što kao izazov u Vašem roditeljstvu?
M7: Provođenje zajedničkog vremena je užitak, dok je izazov kako im usadit prave , moralne vrijednosti s obzirom na okolinu.
I: Određujete li pravila i granice djetetu, i kako postupate ako ih dijete ne poštuje, kažnjavate li ih?
M7: Granice su jasno definirane, a kazne izbjegavamo.
I: Nagrađujete li djecu za poslušnost?
M7: Ne, poslušnost se podrazumijeva.
I: Razlikuje li se način na koji vi odgajate Vašu djecu s obzirom na to kako su Vaši roditelji odgajali Vas? Jesu li Vaši roditelji bili stroži nego što ste Vi kao roditelj?
M7: Moji roditelji su bili stroži nego što sam ja. Ja sam malo popustljivija i punija ljubavi.
I: Razlikuju li se postupci s obzirom na prvo i drugo dijete i s obzirom na godine djeteta (ako imate više djece)?
M7: Postupanje prema djeci se razlikuje s obzirom na njihovu dob, npr. starijem je djetetu dopušten duži ostanak vani.
I: Percepcija utjecaja Vašeg roditeljstva na djetetovo ponašanje?
M7: Pozitivno.
I: Što za Vas znači roditeljstvo? Percepcija Vlastitog roditeljstva (kako sami sebe vidite kao roditelja, smatrate li da se vaš odgoj razlikuje od partneričinog)?
M7: Roditeljstvo je sami odgoj i briga za djecu, jako zanimljivo iskustvo, svakim danom učimo nešto novo. Suprug i ja na isti ili sličan način pristupamo djeci.

Mjesto: Makarska
Datum: 12.04.2021.
Vrijeme: 16:00h
Sugovornik: O8

I: Spol?
O8: Muško.
I: Koliko imate godina?
O8: Četrdeset.
I: Radni status?
O8: Zaposlen.
I: Duljina radnog vremena?
O8: Osam sati dnevno.
I: Zadovoljstvo trudnoćom, je li bila planirana ili ne?
O8: Planirano.
I: Koliko članova ima u vašem kućanstvu?
O8: Četiri člana.
I: Koliko godina ste već roditelji?
O8: Petnaest godina.
I: Koliko vremena provodite sa vašom djecom?
O8: Svo svoje slobodno vrijeme.
I: Koliko ste bliski s djetetom (tko ima bliži odnos)?
O8: Blizak sam, ali sa suprugom imaju posebniji odnos.
I: Utječe li posao na vaš odgoj i odnos s djetetom?
O8: Ne.
I: Kako se dogovarate međusobno oko odgoja, tko je uključeniji?
O8: Mama je uključenija u sve njihove radne obveze, ja samo vozim na slobodne aktivnosti.
I: Jeste li se ikad savjetovali sa drugim roditeljima?
O8: Ne.
I: Što biste naveli kao užitak a što kao izazov u Vašem roditeljstvu?
O8: Užitak druženje i provođenje slobodnog vremena zajedno, a izazov je u bitnim životnim trenutcima donijet pravu odluku za njih.
I: Određujete li pravila i granice djetetu, i kako postupate ako ih dijete ne poštuje, kažnjavate li ih?

O8: Kod nas nema kazni sve rješavamo dogovorom kroz razgovor. S tim da oni znaju svoje granice.
I: Nagrađujete li djecu za poslušnost?
O8: Da.
I: Razlikuje li se način na koji vi odgajate Vašu djecu s obzirom na to kako su Vaši roditelji odgajali Vas? Jesu li Vaši roditelji bili stroži nego što ste Vi kao roditelj?
O8: Moji roditelji su bili opušteniji za našu sigurnost, ali stroži u odgoju.
I: Razlikuju li se postupci s obzirom na prvo i drugo dijete i s obzirom na godine djeteta (ako imate više djece)?
O8: Isti su postupci i vrijede ista pravila. Starije dijete je curica pa sam možda oprezniji nad njom u smislu zaštite i njene sigurnosti.
I: Percepcija utjecaja Vašeg roditeljstva na djetetovo ponašanje?
O8: Nastojim dobro razmisliti o svakoj situaciji i dobroj i lošoj, jer smireni i staloženi sigurno će donijet bolju odluku i pokazat primjerenije ponašanje.
I: Što za Vas znači roditeljstvo? Percepcija Vlastitog roditeljstva (kako sami sebe vidite kao roditelja, smatrate li da se vaš odgoj razlikuje od partneričinog)?
O8: Roditeljstvo mi je najbolji životni uspjeh. Ja i supruga skupa sudjelujemo u odgoju ali moram priznat da je supruga veći im autoritet mada nikad nije upotrijebila silu. Već kao da nju bolje doživljavaju od mene.

Mjesto: Makarska
Datum: 12.04.2021.
Vrijeme: 16:15h
Sugovornik: M8

I: Spol?
M8: Žensko.
I: Koliko imate godina?
M8: Četrdeset.
I: Radni status?
M8: Zaposlena.
I: Duljina radnog vremena?
M8: Osam sati dnevno.
I: Zadovoljstvo trudnoćom, je li bila planirana ili ne?
M8: Da, planirana.
I: Koliko članova ima u vašem kućanstvu?
M8: Četiri člana.
I: Koliko godina ste već roditelji?
M8: Petnaest godina.
I: Koliko vremena provodite sa vašom djecom?.
M8: Svo svoje slobodno vrijeme.
I: Koliko ste bliski s djetetom (tko ima bliži odnos)?
M8: Mislim da imamo podjednako blizak odnos s djecom samo ga pokazujemo na drukčiji način jer smo različitih karaktera.
I: Utječe li posao na vaš odgoj i odnos s djetetom?
M8: Ne.
I: Kako se dogovarate međusobno oko odgoja, tko je uključeniji?
M8: Podjednako smo uključeni u odgoj djece samo imamo podijeljene obveze prema njima.
I: Jeste li se ikad savjetovali sa drugim roditeljima?
M8: Ne.
I: Što biste naveli kao užitak a što kao izazov u životu djeteta?
M8: Izazov je donositi ispravne odluke i savjete, a užitak sudjelovat u svim njihovim emotivnim životnim trenutcima.
I: Određujete li pravila i granice djetetu, i kako postupate ako ih dijete ne poštuje, kažnjavate li ih?
M8: Nemamo pravila u obitelji, djeca znaju šta je lijepo a šta ne. Nikad nisu bili u kazni sve probleme do sad smo riješili razgovorom i opomenama.
I: Nagrađujete li djecu za poslušnost?
M8: Da.
I: Razlikuje li se način na koji vi odgajate Vašu djecu s obzirom na to kako su Vaši roditelji odgajali Vas? Jesu li Vaši roditelji bili stroži nego što ste Vi kao roditelj?

M8: Dosta se razlikuje odgoj mojih roditelja i mene danas kao roditelja. Moji su manje razgovarali sa mnom ali su bili opušteniji jer smo živjeli u pitomijoj atmosferi. A ja danas vise razgovaram s djecom i vise strahujem za njihovu sigurnost.
I: Razlikuju li se postupci s obzirom na prvo i drugo dijete i s obzirom na godine djeteta (ako imate više djece)?
M8: Postupam jednako prema oboje samo je razlika u spolu djeteta pa tako i razgovori izgledaju drukčije.
I: Percepcija utjecaja Vašeg roditeljstva na djetetovo ponašanje?
M8: Svakoj situaciji pristupam staloženo a onda donosim bitne odluke.
I: Što za Vas znači roditeljstvo? Percepcija Vlastitog roditeljstva (kako sami sebe vidite kao roditelja, smatrate li da se vaš odgoj razlikuje od partneričinog)?
M8: Roditeljstvo mi je najbitnija životna odluka mislim da sam dobar roditelj. Malo bolji od mog supruga, jer realnije sagledavam životne situacije.

Mjesto: Makarska
Datum: 13.04.2021.
Vrijeme: 17:00h
Sugovornik: O9

I: Spol?
O9: Muško.
I: Koliko imate godina?
O9: Četrdeset sedam.
I: Radni status?
O9: Zaposlen.
I: Duljina radnog vremena?
O9: Osam sati.
I: Zadovoljstvo trudnoćom, je li bila planirana ili ne?
O9: Planirano.
I: Koliko članova ima u vašem kućanstvu?
O9: U kućanstvu ima četiri člana.
I: Koliko godina ste već roditelji?
O9: Roditelj sam već sedamnaest godina.
I: Koliko vremena provodite sa vašom djecom?
O9: Dovoljno, ovisno o poslu.
I: Koliko ste bliski s djetetom (tko ima bliži odnos)?
O9: Podjednako smo bliski.
I: Utječe li posao na vaš odgoj i odnos s djetetom?
O9: Ponekad utječe, zavisi u kojem gradu radim.
I: Kako se dogovarate međusobno oko odgoja, tko je uključeniji?
O9: Nastojimo biti podjednako uključeni.
I: Jeste li se ikad savjetovali sa drugim roditeljima?
O9: Da.
I: Što biste naveli kao užitak a što kao izazov u Vašem roditeljstvu?
O9: Užitak je sve a ujedno je i izazov sve vezano za djecu.
I: Određujete li pravila i granice djetetu, i kako postupate ako ih dijete ne poštuje, kažnjavate li ih?
O9: Određujemo i ponekad ih kažnjavamo, a ponekad ne.
I: Nagrađujete li djecu za poslušnost?
O9: Nagradimo ih za poslušnost.
I: Razlikuje li se način na koji vi odgajate Vašu djecu s obzirom na to kako su Vaši roditelji odgajali Vas? Jesu li Vaši roditelji bili stroži nego što ste Vi kao roditelj?
O9: Nema neke posebne razlike.
I: Razlikuju li se postupci s obzirom na prvo i drugo dijete i s obzirom na godine djeteta (ako imate više djece)?
O9: Postupci s prvim djetetom bili su oprezniji nego s drugim.
I: Percepcija utjecaja Vašeg roditeljstva na djetetovo ponašanje?
O9: Većinom pozitivno utječe na djecu.
I: Što za Vas znači roditeljstvo? Percepcija Vlastitog roditeljstva (kako sami sebe vidite kao roditelja, smatrate li da se vaš odgoj razlikuje od partneričinog)?
O9: Roditeljstvo za mene znači svakodnevni izazov. U nekim segmentima se moj odgoj razlikuje od supruge.

Mjesto: Makarska
Datum: 13.04.2021.
Vrijeme: 17:10h
Sugovornik: M9

I: Spol?
M9: Muško.
I: Koliko imate godina?
O9: Četrdeset tri godine.
I: Radni status?
M9: Zaposlena.
I: Duljina radnog vremena?
M9: Osam sati dnevno.
I: Zadovoljstvo trudnoćom, je li bila planirana ili ne?
M9: Obe trudnoće uredne i planirane.
I: Koliko članova ima u vašem kućanstvu?
M9: Četiri člana i pas.
I: Koliko godina ste već roditelji?
M9: Sedamnaest godina roditeljstva.
I: Koliko vremena provodite sa vašom djecom?
M9: Nadam se dovoljno, ovisno o mojim i njihovim obvezama.
I: Koliko ste bliski s djetetom (tko ima bliži odnos)?
M9: Jako sam bliska sa svojim curama. Mislim da je moj odnos s njima malo bliži, ali i s ocem imaju jako dobar odnos… tatine cure.
I: Utječe li posao na vaš odgoj i odnos s djetetom?
M9: Vrlo rijetko posao utječe na odnos i odgoj.
I: Kako se dogovarate međusobno oko odgoja, tko je uključeniji?
M9: Mislim da u konačnici nađemo zajedničko rješenje, ali sam ja uključenija samo iz razloga što sam više s njima, a priroda njegovog posla to njemu onemogućuje.
I: Jeste li se ikad savjetovali sa drugim roditeljima?
M9: Vrlo često se savjetujem sa roditeljima njihovih vršnjaka. Volim čuti i drugu stranu te iz toga izvući najbolje za daljnji odgoj.
I: Što biste naveli kao užitak a što kao izazov u Vašem roditeljstvu?
M9: Užitak, hmm… uzajamna ljubav bez ograničenja. Izazov je odgajanje u današnjem vremenu gdje je sve dostupno i dozvoljeno te je teško napraviti balans kako da se osjećaju voljeno, sigurno i prihvaćeno, a opet da razumiju osnovna pravila poštovanja.
I: Određujete li pravila i granice djetetu, i kako postupate ako ih dijete ne poštuje, kažnjavate li ih?
M9: Pokušavam, ali moram priznati da vrlo brzo pokleknem i rijetko kaznu odrade do kraja; poštuju kazne zato i popuštam.
I: Nagrađujete li djecu za poslušnost?
M9: Ne nagrađujem ih za tako nešto jer smatram da je to normalno.
I: Razlikuje li se način na koji vi odgajate Vašu djecu s obzirom na to kako su Vaši roditelji odgajali Vas? Jesu li Vaši roditelji bili stroži nego što ste Vi kao roditelj?
M9: Odgoj je vrlo sličan sa načelima koja su meni moji roditelji usadili, ali odnos je puno opušteniji, ležerniji.
I: Razlikuju li se postupci s obzirom na prvo i drugo dijete i s obzirom na godine djeteta (ako imate više djece)?
M9: Razlikuju, prvo je razmaženo, u centru je, dok drugo odrasta uz puno opušteniji odnos prema njoj, po meni zdravije.
I: Percepcija utjecaja Vašeg roditeljstva na djetetovo ponašanje?
M9: Mislim da pozitivno utječem na njih.
I: Što za Vas znači roditeljstvo? Percepcija Vlastitog roditeljstva (kako sami sebe vidite kao roditelja, smatrate li da se vaš odgoj razlikuje od partneričinog)?
M9: Roditeljstvo mi je trenutno centar svijeta. Smatram da sam prijateljski raspoložen roditelj i za sada sam prezadovoljna sa osobama u koje se moja djeca pretvaraju. Razlike su u nijansama.

Mjesto: Makarska
Datum: 13.04.2021.
Vrijeme: 18:00h
Sugovornik: O10

I: Spol?
O10: Muško.
I: Koliko imate godina?
O10: Četrdeset.
I: Radni status?
O10: Zaposlen.
I: Duljina radnog vremena?
O10: Osam sati.
I: Zadovoljstvo trudnoćom, je li bila planirana ili ne?
O10: Da.
I: Koliko članova ima u vašem kućanstvu?
O10: Četiri člana.
I: Koliko godina ste već roditelji?
O10: Petnaest i pol godina.
I: Koliko vremena provodite sa vašom djecom?
O10: Pet do šest sati.
I: Koliko ste bliski s djetetom (tko ima bliži odnos)?
O10: Podjednako smo bliski.
I: Utječe li posao na vaš odgoj i odnos s djetetom?
O10: Ne utječe.
I: Kako se dogovarate međusobno oko odgoja, tko je uključeniji?
O10: Zajedno se dogovaramo oko odgoja.
I: Jeste li se ikad savjetovali sa drugim roditeljima?
O10: Ne.
I: Što biste naveli kao užitak a što kao izazov u Vašem roditeljstvu?
O10: Užitak su sama djeca, a izazov je napraviti od njih normalne odrasle osobe.
I: Određujete li pravila i granice djetetu, i kako postupate ako ih dijete ne poštuje, kažnjavate li ih?
O10: Naravno, ako se pravila ne poštuju postoje određene kazne.
I: Nagrađujete li djecu za poslušnost?
O10: Ponekad.
I: Razlikuje li se način na koji vi odgajate Vašu djecu s obzirom na to kako su Vaši roditelji odgajali Vas? Jesu li Vaši roditelji bili stroži nego što ste Vi kao roditelj?
O10: Moji roditelji su strogi u odgoju, a ja sam strog ali malo manje od njih.
I: Razlikuju li se postupci s obzirom na prvo i drugo dijete i s obzirom na godine djeteta (ako imate više djece)?
O10: Ne razlikuju se postupci.
I: Percepcija utjecaja Vašeg roditeljstva na djetetovo ponašanje?
O10: Mislim da dobro odrađujem svoj posao roditelja.
I: Što za Vas znači roditeljstvo? Percepcija Vlastitog roditeljstva (kako sami sebe vidite kao roditelja, smatrate li da se vaš odgoj razlikuje od partneričinog)?
O10: Moja žena i ja smo jednako strogi a ujedno pružamo i dovoljno ljubavi našoj djeci, smatram da je to prava formula za njih da izrastu u dobre ljude.

Mjesto: Makarska
Datum: 13.04.2021.
Vrijeme: 18:20h
Sugovornik: M10

I: Spol?
M: Žensko.
I: Koliko imate godina?
M10: Trideset devet.
I: Radni status?
M10: Zaposlena.
I: Duljina radnog vremena?
M10: Sedam sati dnevno.
I: Zadovoljstvo trudnoćom, je li bila planirana ili ne?
M10: Odlično zadovoljstvo, trudnoća je bila planirana.
I: Koliko članova ima u vašem kućanstvu?
M10: Četiri člana.

I: Koliko godina ste već roditelji?
M10: Petnaest i pol godina.
I: Koliko vremena provodite sa vašom djecom?
M10: Ovisi, u prosjeku šest do sedam sati.
I: Koliko ste bliski s djetetom (tko ima bliži odnos)?
M10: Jednako blizak odnos.
I: Utječe li posao na vaš odgoj i odnos s djetetom?
M10: Ne.
I: Kako se dogovarate međusobno oko odgoja, tko je uključeniji?
M10: Jednako.
I: Jeste li se ikad savjetovali sa drugim roditeljima?
M10: Da.
I: Što biste naveli kao užitak a što kao izazov u Vašem roditeljstvu?
M10: Užitak je druženje i igra s djetetom, a izazov ih je naučiti vrijednostima u životu.
I: Određujete li pravila i granice djetetu, i kako postupate ako ih dijete ne poštuje, kažnjavate li ih?
M10: Određujemo, i ako se ne poštuju imamo umjerene kazne za njihovu dob.
I: Nagrađujete li djecu za poslušnost?
M10: Da.
I: Razlikuje li se način na koji vi odgajate Vašu djecu s obzirom na to kako su Vaši roditelji odgajali Vas? Jesu li Vaši roditelji bili stroži nego što ste Vi kao roditelj?
M10: Odgajam ih na sličan način kao šta su mene moji roditelji odgajali. Šta se tiče da li je moj odgoj bio stroži mislim da nije.
I: Razlikuju li se postupci s obzirom na prvo i drugo dijete i s obzirom na godine djeteta (ako imate više djece)?
M10: Ne razlikuje.
I: Percepcija utjecaja Vašeg roditeljstva na djetetovo ponašanje?
M10: Pozitivno.
I: Što za Vas znači roditeljstvo? Percepcija Vlastitog roditeljstva (kako sami sebe vidite kao roditelja, smatrate li da se vaš odgoj razlikuje od partneričinog)?
M10: Roditeljstvo za mene je pružanje ljubavi i brige za moju djecu, a sebe smatram roditeljem koji ima dovoljno razumijevanja prema njima ali isto tako imam dovoljan autoritet prema njima. Ne razlikuje se moj i suprugov odgoj prema djeci.

Mjesto: Makarska
Datum: 14.04.2021.
Vrijeme: 19:00h
Sugovornik: O11

I: Spol?
O11: Muško.
I: Koliko imate godina?
O11: Četrdeset sedam.
I: Radni status?
O11: Zaposlen.
I: Duljina radnog vremena?
O11: Fleksibilno radno vrijeme.
I: Zadovoljstvo trudnoćom, je li bila planirana ili ne?
O11: Da, bila je planirana.
I: Koliko članova ima u vašem kućanstvu?
O11: Pet članova.
I: Koliko godina ste već roditelji?
O11: Sedamnaest godina.
I: Koliko vremena provodite sa vašom djecom?
O11: Ponekad više ponekad manje.
I: Koliko ste bliski s djetetom (tko ima bliži odnos)?
O11: Blizak sam, ali ipak supruga ima bliži odnos s djecom.
I: Utječe li posao na vaš odgoj i odnos s djetetom?
O11: Da.
I: Kako se dogovarate međusobno oko odgoja, tko je uključeniji?
O11: Dogovaramo se oko važnih stvari, ali supruga je uključenija.

I: Jeste li se ikad savjetovali sa drugim roditeljima?
O11: Da.
I: Što biste naveli kao užitak a što kao izazov u Vašem roditeljstvu?
O11: Užitak u roditeljstvu mi je kad dođem s posla kući da vlada skladna obiteljska atmosfera. Izazov mi je izvesti djecu na pravi put.
I: Određujete li pravila i granice djetetu, i kako postupate ako ih dijete ne poštuje, kažnjavate li ih?
O11: Da određujem i da kažnjavam.
I: Nagrađujete li djecu za poslušnost?
O11: Da.
I: Razlikuje li se način na koji vi odgajate Vašu djecu s obzirom na to kako su Vaši roditelji odgajali Vas? Jesu li Vaši roditelji bili stroži nego što ste Vi kao roditelj?
O11: Da razlikuje se, moji roditelji su bili stroži.
I: Razlikuju li se postupci s obzirom na prvo i drugo dijete i s obzirom na godine djeteta (ako imate više djece)?
O11: Ne razlikuju se.
I: Percepcija utjecaja Vašeg roditeljstva na djetetovo ponašanje?
O11: Pozitivni utjecaj.
I: Što za Vas znači roditeljstvo? Percepcija Vlastitog roditeljstva (kako sami sebe vidite kao roditelja, smatrate li da se vaš odgoj razlikuje od partneričinog)?
O11: Za mene roditeljstvo znači odgovornost. Smatram da se moj odgoj razlikuje od partneričinog. Sebe vidim kao strogog i pravednog roditelja.

Mjesto: Makarska
Datum: 14.04.2021.
Vrijeme: 19:20h
Sugovornik: M11

I: Spol?
M11: Žensko.
I: Koliko imate godina?
M11: Četrdeset pet.
I: Radni status?
M11: Zaposlena.
I: Duljina radnog vremena?
M11: Radno vrijeme promjenjivo.
I: Zadovoljstvo trudnoćom, je li bila planirana ili ne?
M11: Tri trudnoće koje su bile planirane. Iznimno sam zadovoljna tim periodom svog života.
I: Koliko članova ima u vašem kućanstvu?
M11: 5 članova.
I: Koliko godina ste već roditelji?
M11: 17 godina.
I: Koliko vremena provodite sa vašom djecom?
M11: Jako puno.
I: Koliko ste bliski s djetetom (tko ima bliži odnos)?
M11: Mislim da sam jako bliska sa svojom djecom. Suprug i ja smo svatko na svoj način prilično bliski sa svojim djecom.
I: Utječe li posao na vaš odgoj i odnos s djetetom?
M11: Mislim da utječe, obzirom da radim kao učitelj, čini mi se da puno više analiziram i primjenjujem različite odgojne metode. Ponekad je to opterećujuće meni a i djeci.
I: Kako se dogovarate međusobno oko odgoja, tko je uključeniji?
M11: Uglavnom se dogovaramo oko bitnih stvari ali sam ipak ja više uključena.
I: Jeste li se ikad savjetovali sa drugim roditeljima?
M11: Da često razmjenjujem razmišlja o odgoju s drugima.
I: Što biste naveli kao užitak a što kao izazov u Vašem roditeljstvu?
M11: Užitak je toplina, ljubav, sreća i puna kuća, a izazovi su brojni odgojiti dijete s moralnim vrijednostima, razviti mu samopouzdanje ali i odgovornost. Graditi povjerenje, a ostati autoritet.
I: Određujete li pravila i granice djetetu, i kako postupate ako ih dijete ne poštuje, kažnjavate li ih?
M11: Da određujem pravila i granice i kažnjavam ako ih ne poštuju.
I: Nagrađujete li djecu za poslušnost?
M11: Da nagrađujem i pohvaljujem za sve što rade dobro.

I: Razlikuje li se način na koji vi odgajate Vašu djecu s obzirom na to kako su Vaši roditelji odgajali Vas? Jesu li Vaši roditelji bili stroži nego što ste Vi kao roditelj?
M11: Mislim da se prilično razlikuje. Prije je bilo određeno strahopoštovanje spram roditelja, nije bilo previše rasprava i priče, danas se trudim na sve reagirati na vrijeme i puno s djecom raspravljam, objašnjavam i slušam njihove priče.
I: Razlikuju li se postupci s obzirom na prvo i drugo dijete i s obzirom na godine djeteta (ako imate više djece)?
M11: Svako dijete priča za sebe i jedinstven pristup. Prvu kćer sam uvijek trebala poticati i hrabriti jer ju je sramežljivost dosta kočila, sina sam trebala suočavati s realnim i objašnjavati mu da stav lako ćemo u životu ne prolazi. Učiti ga marljivosti i upornosti. Korigirati visoko mišljenje o sebi. Treća po redu kćer je najmanje odgojno zahtjevna, ali zato moram paziti da je ne zapostavim. Zato redovito slušam i pitam za njene aktivnosti i hvalim pozitivne strane.
I: Percepcija utjecaja Vašeg roditeljstva na djetetovo ponašanje?
M11: Mislim da nije isključivo ni pozitivno ni negativno, imamo i uspjeha i padova.
I: Što za Vas znači roditeljstvo? Percepcija Vlastitog roditeljstva (kako sami sebe vidite kao roditelja, smatrate li da se vaš odgoj razlikuje od partneričinog)?
M11: Roditeljstvo je moja najvažnija uloga, mislim da će moj uloženi trud imati i rezultat. Od partnera se u odgajanju razlikujem u metodama i mislim da se on oko toga puno manje brine i troši.

Mjesto: Brela
Datum: 15.04.2021.
Vrijeme: 13:00h
Sugovornik: O12

I: Spol?
O12: Muško.
I: Koliko imate godina?
O12: Četrdeset sedam.
I: Radni status?
O12: Zaposlen.
I: Duljina radnog vremena?
O12: Osam sati dnevno.
I: Zadovoljstvo trudnoćom, je li bila planirana ili ne?
O12: Prva je bila iznenadna, dok smo drugu planirali.
I: Koliko članova ima u vašem kućanstvu?
O12: Četiri člana.
I: Koliko godina ste već roditelji?
O12: Osamnaest godina.
I: Koliko vremena provodite sa vašom djecom?
O12: Kad god sam kod kuće.
I: Koliko ste bliski s djetetom (tko ima bliži odnos)?
O12: Supruga puno više vremena provodi s njima, tako da bi rekao da je ona možda malo bliža s djecom.
I: Utječe li posao na vaš odgoj i odnos s djetetom?
O12: Nisam baš primijetio da utječe.
I: Kako se dogovarate međusobno oko odgoja, tko je uključeniji?
O12: Opet ponavljam supruga je možda uključenija, ali zajedno donosimo odluke oko odgoja.
I: Jeste li se ikad savjetovali sa drugim roditeljima?
O12: Ne.
I: Što biste naveli kao užitak a što kao izazov u Vašem roditeljstvu?
O12: Užitak je gledati ih kako iz male osobe izrastu u odraslu, a izazov je cijelo njihovo djetinjstvo.
I: Određujete li pravila i granice djetetu, i kako postupate ako ih dijete ne poštuje, kažnjavate li ih?
O12: Granice i pravila su tu da se poštuju. I nemamo nekih velikih kršenja tih pravila.
I: Nagrađujete li djecu za poslušnost?
O12: Ne baš. Djeca i trebaju biti poslušna.
I: Razlikuje li se način na koji vi odgajate Vašu djecu s obzirom na to kako su Vaši roditelji odgajali Vas? Jesu li Vaši roditelji bili stroži nego što ste Vi kao roditelj?
O12: Naravno da se razlikuje, to su bila drugačija vremena, roditelji su bili stroži i djeca su bila odgojenija nego danas. Ja od djece očekujem da budu pristojna i da poštuju svoje roditelje i onda neće biti nikakvih problema.
I: Razlikuju li se postupci s obzirom na prvo i drugo dijete i s obzirom na godine djeteta (ako imate više djece)?
O12: S prvim djetetom smo bili oprezniji.

I: Percepcija utjecaja Vašeg roditeljstva na djetetovo ponašanje?
O12: Pa pozitivno utječem na njih.
I: Što za Vas znači roditeljstvo? Percepcija Vlastitog roditeljstva (kako sami sebe vidite kao roditelja, smatrate li da se vaš odgoj razlikuje od partneričinog)?
O12: Ja kao roditelj moram biti strog kako bi ih izveo na pravi put i pokazao što je dobro za njih, a što ne. Žena i ja imamo jednak utjecaj na njih.

Mjesto: Brela
Datum: 15.04.2021.
Vrijeme: 13:10h
Sugovornik: M12

I: Spol?
M12: Žensko.
I: Koliko imate godina?
M12: Četrdeset pet.
I: Radni status?
M12: Stalno zaposlena.
I: Duljina radnog vremena?
M12: Osam sati.
I: Zadovoljstvo trudnoćom, je li bila planirana ili ne?
M12: Prva nije bila planirana, ali sam bila presretna, a drugu smo planirali.
I: Koliko članova ima u vašem kućanstvu?
M12: Četiri člana.
I: Koliko godina ste već roditelji?
M12: Osamnaest godina sam roditelj.
I: Koliko vremena provodite sa vašom djecom?
M12: Dosta vremena provodim s njima.
I: Koliko ste bliski s djetetom (tko ima bliži odnos)?
M12: Bliski smo dosta. Možda ja imam malo više bliži odnos od supruga.
I: Utječe li posao na vaš odgoj i odnos s djetetom?
M12: Ne utječe posao. Utječe u pozitivnom smislu jer sam i njih poučavala glazbi.
I: Kako se dogovarate međusobno oko odgoja, tko je uključeniji?
M12: Oboje smo uključeni, ali sam ja možda malo više.
I: Jeste li se ikad savjetovali sa drugim roditeljima?
M12: Jesam.
I: Što biste naveli kao užitak a što kao izazov u Vašem roditeljstvu?
M12: Užitak je zapravo gledati ih kako rastu i postaju divni ljudi, dok je izazov odolit svim njihovim prohtjevima.
I: Određujete li pravila i granice djetetu, i kako postupate ako ih dijete ne poštuje, kažnjavate li ih?
M12: Djeca znaju pravila, i zaista nikad nisam trebala posezat za kaznama.
I: Nagrađujete li djecu za poslušnost?
M12: Da.
I: Razlikuje li se način na koji vi odgajate Vašu djecu s obzirom na to kako su Vaši roditelji odgajali Vas? Jesu li Vaši roditelji bili stroži nego što ste Vi kao roditelj?
M12: Drugačije je vrijeme odgajanja, ali vrlo smo slični. I moji su bili sa pravilima, a i mi smo bile poslušne. Možda ja malo više pričam sa djecom o svemu.
I: Razlikuju li se postupci s obzirom na prvo i drugo dijete i s obzirom na godine djeteta (ako imate više djece)?
M12: A uvijek si sa prvim djetetom ukočeniji.
I: Percepcija utjecaja Vašeg roditeljstva na djetetovo ponašanje?
M12: Pozitivan utjecaj.
I: Što za Vas znači roditeljstvo? Percepcija Vlastitog roditeljstva (kako sami sebe vidite kao roditelja, smatrate li da se vaš odgoj razlikuje od partneričinog)?
M12: Od kad sam postala roditelj to mi je primarna funkcija, i oni su mi sve. Djeca to vide i cijene. Partner, muž je isto kao i ja uključen (malo manje), ali bitno je da se slažemo i nadopunjujemo.

Mjesto: Makarska
Datum: 16.04.2021.
Vrijeme: 15:00h
Sugovornik: O13

I: Spol?
O13: Muško.
I: Koliko imate godina?
O13: Trideset šest.
I: Radni status?
O13: Zaposlen.
I: Duljina radnog vremena?
O13: Osam sati dnevno.
I: Zadovoljstvo trudnoćom, je li bila planirana ili ne?
O13: Planirano sve.
I: Koliko članova ima u vašem kućanstvu?
O13: Četiri člana.
I: Koliko godina ste već roditelji?
O13: Devet godina.
I: Koliko vremena provodite sa vašom djecom?
O13: Po mom mišljenju, dovoljno vremena.
I: Koliko ste bliski s djetetom (tko ima bliži odnos)?
O13:Poprilicno smo bliski, ali bliža je supruga.
I: Utječe li posao na vaš odgoj i odnos s djetetom?
O13: Ne.
I: Kako se dogovarate međusobno oko odgoja, tko je uključeniji?
O13: Razgovorom rješavamo sve stavke o odgoju, malo su bliže sa suprugom.
I: Jeste li se ikad savjetovali sa drugim roditeljima?
O13: Ponekad.
I: Što biste naveli kao užitak a što kao izazov u Vašem roditeljstvu?
O13: Uživanje u svakom trenutku provedenom sa njima. Izazov je njihovo odrastanje.
I: Određujete li pravila i granice djetetu, i kako postupate ako ih dijete ne poštuje, kažnjavate li ih?
O13: Naravno. Razgovor i kazna.
I: Nagrađujete li djecu za poslušnost?
O13: Ne.
I: Razlikuje li se način na koji vi odgajate Vašu djecu s obzirom na to kako su Vaši roditelji odgajali Vas? Jesu li Vaši roditelji bili stroži nego što ste Vi kao roditelj?
O13: Razlikuje se. Prije je bilo vise poštivanja roditelja.
I: Razlikuju li se postupci s obzirom na prvo i drugo dijete i s obzirom na godine djeteta (ako imate više djece)?
O13: Malo da, zbog dobi djeteta.
I: Percepcija utjecaja Vašeg roditeljstva na djetetovo ponašanje?
O13: Mislim da dobro utječemo i supruga i ja na njih.
I: Što za Vas znači roditeljstvo? Percepcija Vlastitog roditeljstva (kako sami sebe vidite kao roditelja, smatrate li da se vaš odgoj razlikuje od partneričinog)?
O13: Biti otac, brinuti se o njima, pomoći im u svemu, pobrinuti se da krenu pravim putem.

Mjesto: Makarska
Datum: 16.04.2021.
Vrijeme: 15:15h
Sugovornik: M13

I: Spol?
M13: Žensko.
I: Koliko imate godina?
M13: Trideset dvi.
I: Radni status?
M13: Zaposlena.
I: Duljina radnog vremena?
M13: Sedam do osam sati dnevno.

I: Zadovoljstvo trudnoćom, je li bila planirana ili ne?
M13: Zadovoljna sam sa obje trudnoće i bile su planirane.
I: Koliko članova ima u vašem kućanstvu?
M13: Četiri člana.
I: Koliko godina ste već roditelji?
M13: Devet godina smo već roditelji.
I: Koliko vremena provodite sa vašom djecom?
M13: Svako slobodno vrijeme.
I: Koliko ste bliski s djetetom (tko ima bliži odnos)?
M13: Trudim se imati što bliži odnos sa djecom. Možda ipak ja imam bliži odnos od supruga.
I: Utječe li posao na vaš odgoj i odnos s djetetom?
M13: Ne.
I: Kako se dogovarate međusobno oko odgoja, tko je uključeniji?
M13: Razgovorom, sugestijom... majka je uključenija.
I: Jeste li se ikad savjetovali sa drugim roditeljima?
M13: Ponekad.
I: Što biste naveli kao užitak a što kao izazov u Vašem roditeljstvu?
M13: Užitak je gledati ih kako odrastaju u bezbrižnom djetinjstvu, a izazov njihova budućnost.
I: Određujete li pravila i granice djetetu, i kako postupate ako ih dijete ne poštuje, kažnjavate li ih?
M13: Da, uvijek postoje granice i pravila, kod nepoštivanja slijedi kazna.
I: Nagrađujete li djecu za poslušnost?
M13: Hm, pa baš i ne.
I: Razlikuje li se način na koji vi odgajate Vašu djecu s obzirom na to kako su Vaši roditelji odgajali Vas? Jesu li Vaši roditelji bili stroži nego što ste Vi kao roditelj?
M13: Da, razlikuje se. Da, prije je sve bilo drugačije. Dosta je bio pogled od oca, nije trebala kazna.
I: Razlikuju li se postupci s obzirom na prvo i drugo dijete i s obzirom na godine djeteta (ako imate više djece)?
M13: Nisu isti postupci za dijete od 9 godina i za dijete od 6 godina.
I: Percepcija utjecaja Vašeg roditeljstva na djetetovo ponašanje?
M13: Za sada pozitivan utjecaj.
I: Što za Vas znači roditeljstvo? Percepcija Vlastitog roditeljstva (kako sami sebe vidite kao roditelja, smatrate li da se vaš odgoj razlikuje od partneričinog)?
M13: Biti majka do kraja života, željeti i dati ljubav djetetu, usmjeriti ga na pravi put. Vidim se kao uzorna majka. A što se tiče razlika od partnera, malo se razlikuje.

Mjesto: Makarska
Datum: 17.04.2021.
Vrijeme: 16:00h
Sugovornik: O14

I: Spol?
O14: Muško.
I: Koliko imate godina?
O14: Četrdeset tri.
I: Radni status?
O14: Zaposlen.
I: Duljina radnog vremena?
O14: Osam do deset sati dnevno.
I: Zadovoljstvo trudnoćom, je li bila planirana ili ne?
O14: Planirane.
I: Koliko članova ima u vašem kućanstvu?
O14: Četiri.
I: Koliko godina ste već roditelji?
O14: Deset godina.
I: Koliko vremena provodite sa vašom djecom?
O14: Svo svoje slobodno vrijeme provodim s djecom.
I: Koliko ste bliski s djetetom (tko ima bliži odnos)?
O14: Jednako smo bliski.
I: Utječe li posao na vaš odgoj i odnos s djetetom?
O14: Pa.. ne utječe.

I: Kako se dogovarate međusobno oko odgoja, tko je uključeniji?
O14: Zajedno se dogovaramo i zajedno smo uključeni u sve njihove aktivnosti.
I: Jeste li se ikad savjetovali sa drugim roditeljima?
O14: Nisam se nikada savjetovao sa drugima.
I: Što biste naveli kao užitak a što kao izazov u Vašem roditeljstvu?
O14: Užitak je kad nauče nešto novo, s njima je sve izazov.
I: Određujete li pravila i granice djetetu, i kako postupate ako ih dijete ne poštuje, kažnjavate li ih?
O14: Određujem pravila i granice, ali ih ne kažnjavam, nema potrebe za tim.
I: Nagrađujete li djecu za poslušnost?
O14: Ponekad ih nagradim.
I: Razlikuje li se način na koji vi odgajate Vašu djecu s obzirom na to kako su Vaši roditelji odgajali Vas? Jesu li Vaši roditelji bili stroži nego što ste Vi kao roditelj?
O14: Ne razlikuje nam se odgoj, moji roditelji nisu bili strogi, mislim da na jednak način odgajamo djecu.
I: Razlikuju li se postupci s obzirom na prvo i drugo dijete i s obzirom na godine djeteta (ako imate više djece)?
O14: Razlika je sto imamo curicu i dečkića i ni u čemu drugom.
I: Percepcija utjecaja Vašeg roditeljstva na djetetovo ponašanje?
O14: Pa pozitivan utjecaj imam na djecu.
I: Što za Vas znači roditeljstvo? Percepcija Vlastitog roditeljstva (kako sami sebe vidite kao roditelja, smatrate li da se vaš odgoj razlikuje od partneričinog)?
O14: Roditeljstvo je veliki izazov, sebe vidim kao odličnog roditelja, a isto tako vidim i svoju suprugu.

Mjesto: Makarska
Datum: 17.04.2021.
Vrijeme: 16:10h
Sugovornik: M14

I: Spol?
M14: Žensko.
I: Koliko imate godina?
M14: Imam četrdeset jednu godinu.
I: Radni status?
M14: Zaposlena.
I: Duljina radnog vremena?
M14: Četiri sata dnevno.
I: Zadovoljstvo trudnoćom, je li bila planirana ili ne?
M14: Obje su bile planirane i prezadovoljna sam.
I: Koliko članova ima u vašem kućanstvu?
M14: Četiri člana.
I: Koliko godina ste već roditelji?
M14: Već deset godina.
I: Koliko vremena provodite sa vašom djecom?
M14: Svo vrijeme kada nisam na poslu.
I: Koliko ste bliski s djetetom (tko ima bliži odnos)?
M14: Jako smo bliski s djecom, i muž i ja.
I: Utječe li posao na vaš odgoj i odnos s djetetom?
M14: Ne utječe, imam jako kratko radno vrijeme.
I: Kako se dogovarate međusobno oko odgoja, tko je uključeniji?
M14: Jednako smo ukljjučeni, razgovorom sve rješavamo.
I: Jeste li se ikad savjetovali sa drugim roditeljima?
M14: Ponekad se savjetujem sa prijateljicama.
I: Što biste naveli kao užitak a što kao izazov u Vašem roditeljstvu?
M14: Užitak je zapravo roditeljstvo kao najbolja životna uloga, a izazov izvest dijete na pravi put.
I: Određujete li pravila i granice djetetu, i kako postupate ako ih dijete ne poštuje, kažnjavate li ih?
M14: Određena su im pravila i granice, a ponekad ih kaznim oduzimanjem mobitela.
I: Nagrađujete li djecu za poslušnost?
M14: Nagradim za poslušnost, npr. čokoladica, 10, 20 kn… ako očisti, usisa, spremi sobu.
I: Razlikuje li se način na koji vi odgajate Vašu djecu s obzirom na to kako su Vaši roditelji odgajali Vas? Jesu li Vaši roditelji bili stroži nego što ste Vi kao roditelj?

M14: Moji su roditelji jednako odgajali mene i sestru kao što i ja svoju djecu.
I: Razlikuju li se postupci s obzirom na prvo i drugo dijete i s obzirom na godine djeteta (ako imate više djece)?
M14: Jednako odgajam i prvo i drugo dijete, iako je sa prvim bilo više straha.
I: Percepcija utjecaja Vašeg roditeljstva na djetetovo ponašanje?
M14: Moj utjecaj na djecu je pozitivan.
I: Što za Vas znači roditeljstvo? Percepcija Vlastitog roditeljstva (kako sami sebe vidite kao roditelja, smatrate li da se vaš odgoj razlikuje od partneričinog)?
M14: Roditeljstvo je najveća radost na svijetu. Obitelj je sigurna luka i neiscrpan izvor ljubavi, pažnje i podrške. Posvećeni roditelji su stup svake zdrave obitelji.

Mjesto: Makarska
Datum: 19.04.2021.
Vrijeme: 17:10h
Sugovornik: O15

I: Spol?
O15: Muško.
I: Koliko imate godina?
O15: Trideset devet.
I: Radni status?
O15: Zaposlen.
I: Duljina radnog vremena?
O15: Petnaest sati.
I: Zadovoljstvo trudnoćom, je li bila planirana ili ne?
O15: Nisu bile planirane.
I: Koliko članova ima u vašem kućanstvu?
O15: Pet članova.
I: Koliko godina ste već roditelji?
O15: Jedanaest i pol.
I: Koliko vremena provodite sa vašom djecom?
O15: Pa, ja oko sat vremena.
I: Koliko ste bliski s djetetom (tko ima bliži odnos)?
O15: Bliski smo s djecom, sa kćerkama sam ja bliži, dok je supruga bliža sa najmlađim.
I: Utječe li posao na vaš odgoj i odnos s djetetom?
O15: Pa je, oduzima dosta vremena pogotovo jer supruga radi nedjeljama, a ja ne.
I: Kako se dogovarate međusobno oko odgoja, tko je uključeniji?
O15: Supruga provodi više vremena s djecom, pa je ona uključenija, a inače se zajedno dogovaramo oko svega.
I: Jeste li se ikad savjetovali sa drugim roditeljima?
O15: Ne.
I: Što biste naveli kao užitak a što kao izazov u Vašem roditeljstvu?
O15: Izazov je stići sve njihove obveze uz posao, a sami užitak je provodit vrijeme s njima.
I: Određujete li pravila i granice djetetu, i kako postupate ako ih dijete ne poštuje, kažnjavate li ih?
O15: Ja definitivno imam pravila i granice, i ne dam im preko toga, dok supruga malo manje.
I: Nagrađujete li djecu za poslušnost?
O15: Da.
I: Razlikuje li se način na koji vi odgajate Vašu djecu s obzirom na to kako su Vaši roditelji odgajali Vas? Jesu li Vaši roditelji bili stroži nego što ste Vi kao roditelj?
O15: Totalno se razlikuje, ja sam dosta stroži prema svojoj djeci, moji su bili previše popustljivi.
I: Razlikuju li se postupci s obzirom na prvo i drugo dijete i s obzirom na godine djeteta (ako imate više djece)?
O15: Nema toliko razlika između cura, dok je supruga prema najmlađem sinu najblaža.
I: Percepcija utjecaja Vašeg roditeljstva na djetetovo ponašanje?
O15: Baš mislim da je super pozitivan utjecaj na njih.
I: Što za Vas znači roditeljstvo? Percepcija Vlastitog roditeljstva (kako sami sebe vidite kao roditelja, smatrate li da se vaš odgoj razlikuje od partneričinog)?
O15: Za mene je roditeljstvo, da im osiguram sve što treba, a isto tako da ih odgojim na neki normalan način, da im pokažem kako da budu samostalniji. To je jako velik izazov, a sam ga sebi slažeš. Pokušavam im prenijet svoj način razmišljanja, razgovaram s njima konstantno. Moj stil odgoja je drugačiji od supruginog.

Mjesto: Makarska
Datum: 19.04.2021.
Vrijeme: 17:20h
Sugovornik: M15

I: Spol?
M15: Žensko.
I: Koliko imate godina?
M15: Trideset šest.
I: Radni status?
M15: Zaposlena.
I: Duljina radnog vremena?
M15:Šest i pol do sedam sati.
I: Zadovoljstvo trudnoćom, je li bila planirana ili ne?
M15: Nisu sve bile planirane.
I: Koliko članova ima u vašem kućanstvu?
M15: Pet članova.
I: Koliko godina ste već roditelji?
M15: Jedanaest i pol.
I: Koliko vremena provodite sa vašom djecom?
M15: Kad ne radim sa njima sam.
I: Koliko ste bliski s djetetom (tko ima bliži odnos Vi ili suprug/a)?
M15: Bliski smo dosta s djecom, sve je to može se reći jednako.
I: Utječe li posao na vaš odgoj i odnos s djetetom?
M15: Pa dosta utječe, jer smo manje s njima.
I: Kako se dogovarate međusobno oko odgoja, tko je uključeniji?
M15: Ja sam, više sa djecom pa sam uključenija.
I: Jeste li se ikad savjetovali sa drugim roditeljima?
M15: Ne.
I: Što biste naveli kao užitak a što kao izazov u Vašem roditeljstvu?
M15: Izazov je sigurno izvest ih na pravi put, a užitak je svaki dan s njima.
I: Određujete li pravila i granice djetetu, i kako postupate ako ih dijete ne poštuje, kažnjavate li ih?
M15: Većinom suprug određuje pravila granice, ja sam popustljivija.
I: Nagrađujete li djecu za poslušnost?
M15: Da, i više nego što bi trebali.
I: Razlikuje li se način na koji vi odgajate Vašu djecu s obzirom na to kako su Vaši roditelji odgajali Vas? Jesu li Vaši roditelji bili stroži nego što ste Vi kao roditelj?
M15: Pa, jesu jer je mene odgajala samo mama. Razveli su se tako da sam s njom ostala. Majka je bila dosta stroga.
I: Razlikuju li se postupci s obzirom na prvo i drugo dijete i s obzirom na godine djeteta (ako imate više djece)?
M15: Najmlađe dijete mi je nekako najrazmaženije, možda smo bili najstroži prema najstarijoj.
I: Percepcija utjecaja Vašeg roditeljstva na djetetovo ponašanje?
M15: Pozitivan je utjecaj na djecu.
I: Što za Vas znači roditeljstvo? Percepcija Vlastitog roditeljstva (kako sami sebe vidite kao roditelja, smatrate li da se vaš odgoj razlikuje od partneričinog)?
M15: Ja sam dosta popustljivija od partnera, i mislim da tako radimo nekakav balans u odgoju. A roditeljstvo je zapravo uz sve granice i pravila pružiti im i dovoljno ljubavi.

8. ZAVRŠNI DIO RADA

8.1. Sažetak

Tema ovog diplomskog rada bila je *Suvremeno roditeljstvo: sociološko istraživanje razlika u stilovima odgoja majki i očeva*. Početni dio rada odnosi se na teorijski dio u kojem se upoznajemo s obitelji općenito te transformacijom obitelji kroz povijest, zatim govorimo o roditeljstvu, te roditeljskim odgojnim postupcima kao važnim aspektima ovog rada. Nadalje su navedeni metodološki aspekti istraživanja, a to su: predmet istraživanja, cilj, istraživačka pitanja, odabir sudionika i opis postupka provedbe istraživanja. Korištena je kvalitativna metodologija, odnosno metoda polustrukturiranog intervjua, kojem je pristupilo petnaest obitelji. Intervjui su provedeni u razdoblju od travnja do svibnja 2021. godine. Razgovori su transkribirani i mogu se pronaći u poglavlju priloga. Istraživanjem smo otkrile kako su očevi u većini slučajeva stroži od svojih partnerica, te imaju veći autoritet, dok su majke popustljivije prema djeci. Pojedini očevi smatraju da su majke uključenije u odgoju djece, jer s njima provode više vremena. Majke više komuniciraju s djecom od očeva, jer smatraju da će na taj način bolje prikazati neke stvari, te će doći do zajedničkog dogovora s djecom.

Ključne riječi: *obitelj, (post)moderna obitelj, tradicionalna obitelj, roditeljstvo, roditeljski odgojni stilovi.*

8.2. Summary

The topic of this thesis was Contemporary Parenting: sociological research of differences in parenting styles between mothers and fathers. The initial part of the paper refers to the theoretical part in which we get to know the family in general and the transformation of the family through history, after which we talk about parenting and parenting practices as important aspects of this paper. Then, the methodological aspects of the research are listed, namely: research, purpose, scientific questions, and characteristic of the survey sample. Qualitative methodology was used, in the method of semi-structured interview, which was approached by fifteen families. The interviews were conducted from April to May 2021. The conversations are transcribed and can be found in the attachment section. Research has shown that fathers are in most cases stricter than their partners, and have greater authority, while mothers are more lenient with their children. Some fathers feel that mothers are more involved within parenting because they spend more time with their children. Mothers communicate more with their children than fathers, because they think that in this way they will better show some things, and there will be a mutual agreement with the children.

Key words: *family, (post) modern family, traditional family, parenting, parenting styles.*

8.3. Bilješke o autorici

Ana Gvozdenović, rođena je 08. svibnja 1997. godine u Makarskoj gdje završava osnovnu školu, te srednju školu za Hotelijersko-turističkog tehničara. Preddiplomski studij završila je na Filozofskom fakultetu u Splitu; Odsjek za sociologiju. Također je na Filozofskom fakultetu u Splitu upisala diplomski studij jednopredmetne sociologije, gdje je trenutno redovna studentica druge godine.

e-mail: anagvozdenovic57@gmail.com, agvozdenovic@ffst.hr

Obrazac A.Č.

SVEUČILIŠTE U SPLITU

FILOZOFSKI FAKULTET

IZJAVA O AKADEMSKOJ ČESTITOSTI

kojom ja ANA GVOZDENOVIĆ, kao pristupnik/pristupnica za stjecanje zvanja magistra/magistrice SOCIOLOGIJE, izjavljujem da je ovaj diplomski rad rezultat isključivo mojega vlastitoga rada, da se temelji na mojim istraživanjima i oslanja na objavljenu literaturu kao što to pokazuju korištene bilješke i bibliografija. Izjavljujem da niti jedan dio diplomskoga rada nije napisan na nedopušten način, odnosno da nije prepisan iz necitiranoga rada, pa tako ne krši ničija autorska prava. Također izjavljujem da nijedan dio ovoga diplomskoga rada nije iskorišten za koji drugi rad pri bilo kojoj drugoj visokoškolskoj, znanstvenoj ili radnoj ustanovi.

Split, 12.07.2021.

Potpis Ana Gvozdenović

OBRAZAC I.P.

IZJAVA O POHRANI ZAVRŠNOG / DIPLOMSKOG RADA U DIGITALNI REPOZITORIJ FILOZOFSKOG FAKULTETA U SPLITU

STUDENT/ICA	ANA GVOZDENOVIĆ
NASLOV RADA	SUVREMENO RODITELJSTVO: SOCIOLOŠKO ISTRAŽIVANJE RAZLIKA U STILOVIMA ODGOJA MAJKI I OCEVA
VRSTA RADA	DIPLOMSKI RAD
ZNANSTVENO PODRUČJE	DRUŠTVENE ZNANOSTI
ZNANSTVENO POLJE	SOCIOLOGIJA
MENTOR/ICA (ime, prezime, zvanje)	IZV. PROF. DR. SC. GORANA BANDALOVIĆ
KOMENTOR/ICA (ime, prezime, zvanje)	PROF. DR. SC. SANJA STANIĆ
ČLANOVI POVJERENSTVA (ime, prezime, zvanje)	1. PROF. DR. SC. SANJA STANIĆ 2. DOC. DR. SC. IVANKA BUZOV 3. IZV. PROF. DR. SC. GORANA BANDALOVIĆ

Ovom izjavom potvrđujem da sam autor/ica predanog završnog/diplomskog rada (zaokružiti odgovarajuće) i da sadržaj njegove elektroničke inačice u potpunosti odgovara sadržaju obranjenog i nakon obrane uređenog rada. Slažem se da taj rad, koji će biti trajno pohranjen u Digitalnom repozitoriju Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Splitu i javno dostupnom repozitoriju Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu (u skladu s odredbama *Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju*, NN br. 123/03, 198/03, 105/04, 174/04, 02/07, 45/09, 63/11, 94/13, 139/13, 101/14, 60/15, 131/17), bude (zaokružiti odgovarajuće):

a.) u otvorenom pristupu

b.) rad dostupan studentima i djelatnicima Filozofskog fakulteta u Splitu

c.) rad dostupan široj javnosti, ali nakon proteka 6/12/24 mjeseci (zaokružiti odgovarajući broj mjeseci)

U slučaju potrebe dodatnog ograničavanja pristupa Vašem ocjenskom radu, podnosi se obrazloženi zahtjev nadležnom tijelu u ustanovi.

12. 07. 2021. — Ana Gvozdenović

mjesto, datum — potpis studenta/ice